

**Potrzeby i wyzwania perspektyw finansowej 2021-2027
w zakresie infrastruktury edukacyjnej
w województwie opolskim.
Raport końcowy**

Departament Edukacji i Rynku Pracy
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

Lipiec, 2022 r.

Spis treści

Spis tabel	3
Spis rysunków	4
Wstęp	5
1. Analiza stanu zastanego	7
2. Zakres wsparcia dla liceów ogólnokształcących	24
3. Diagnoza potrzeb	32
4. Mapowanie obszarów pod kątem wsparcia infrastruktury liceów ogólnokształcących	36
Rekomendacje	44

Spis tabel

Tabela 1 Liczba uczniów w typach szkół ponadpodstawowych w latach 2018-2020	7
Tabela 2 Procent uczniów w typach szkół ponadpodstawowych w latach 2018-2020.....	7
Tabela 3 Liczba dziewcząt w typach szkół ponadpodstawowych w latach 2018-2020.....	8
Tabela 4 Procent dziewcząt w typach szkół ponadpodstawowych w latach 2018-2020	8
Tabela 5 Procent dziewcząt wśród uczniów w poszczególnych typach szkół ponadpodstawowych w latach 2018-2020	8
Tabela 6 Zestawienie liczby uczniów w 1 klasie szkoły podstawowe w szkołach województwa opolskiego w latach 2013-2020	9
Tabela 7 Liczba uczniów liceów ogólnokształcących wg terytorialnego rozmieszczenia szkół z podziałem na powiaty w latach 2018-2020	9
Tabela 8 Liczba uczniów oraz liczba uczniów uczęszczających do szkoły którzy mieszkali poza miejscowością siedziby szkoły w roku szkolnym 2021/2022	11
Tabela 9 Zestawienie Liczby miejsc w szkole i kandydatów oraz wymaganego do przyjęcia wyniku i zdawalności egzaminów maturalnych.....	13
Tabela 10 Procentowe dane zdawalności egzaminów maturalnych w latach 2015-2022 w liceach ogólnokształcących w województwie opolskim oraz dane ogólnopolskie.....	17
Tabela 11 Średnia zdawalność egzaminów maturalnych w terminie głównym w liceach ogólnokształcących z rozbiciem na powiaty za okres 2015-2020	17
Tabela 12 Zapotrzebowanie w zakresie dodatkowych kwalifikacji (w tym pracy z uczniami z SPE) w liceach ogólnokształcących.....	19
Tabela 13 Liczba uczniów z SPE w poszczególnych liceach ogólnokształcących w roku szkolnym 2021/2022	20
Tabela 14 Sumaryczna wysokość wsparcia finansowego w zakresie infrastruktury dydaktycznej dla organów prowadzących licea ogólnokształcące w latach 2003-2021	26
Tabela 15 Potrzeby w zakresie wsparcia infrastrukturalnego w poszczególnych liceach ogólnokształcących	33
Tabela 16 Liczba uczniów liceów ogólnokształcących wg terytorialnego rozmieszczenia szkół z podziałem na powiaty w latach 2018-2020	37
Tabela 17 Średnia zdawalność egzaminów maturalnych w powiatach latach 2015-2020.....	37
Tabela 18 Liczba uczniów z SPE w liceach ogólnokształcących w powiatach w roku szkolnym 2021/2022	38
Tabela 19 Liczba szkół specjalnych w powiatach.....	39
Tabela 20 Stopień zagrożenia ubóstwem poszczególnych powiatów (średnia z gmin) wg stanu na 31.12.2020	39
Tabela 21 Podsumowanie – liczba punktów z uwzględnieniem wskaźników odnoszących się do liczba uczniów, zdawalność 2015-2020, liczba uczniów z SPE, wskaźnik zagrożenia ubóstwem	40
Tabela 22 Podsumowanie – liczba punktów z uwzględnieniem wskaźników odnoszących się do liczba uczniów, zdawalność 2015-2020, liczba uczniów z SPE, wskaźnik zagrożenia ubóstwem, liczba szkół/placówek specjalnych w poszczególnych powiatach	42

Spis rysunków

Rysunek 1 Liczba uczniów w liceach ogólnokształcących w poszczególnych powiatach w 2022 roku.....	10
Rysunek 2 Średnia zdawalność egzaminów maturalnych w poszczególnych powiatach za okres 2015-2020.....	18
Rysunek 3 Sumaryczne zestawienie środków na infrastrukturę w latach 2004-2020	25
Rysunek 4 Sumaryczne zestawienie środków na wyposażenie sal dydaktycznych w latach 2004-2020.....	25
Rysunek 5 Sumaryczne zestawienie wartości ogółem projektów w ujęciu przestrzennym (uwzględniając beneficjentów wiodących)	28
Rysunek 6 Liczba uczestników programów stypendialnych w ramach poddziałania 9.1.5 RPO WO 2014-2020.....	30
Rysunek 7 Mapawanie obszarów wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej uwzględniając liczbę punktów z uwzględnieniem wskaźników odnoszących się do liczby uczniów, zdawalność 2015-2020, liczba uczniów z SPE, wskaźnik zagrożenia ubóstwem....	41
Rysunek 8 Mapawanie obszarów wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej uwzględniając liczbę punktów z uwzględnieniem wskaźników odnoszących się do liczby uczniów, zdawalność 2015-2020, liczba uczniów z SPE, wskaźnik zagrożenia ubóstwem, liczba szkół/placówek specjalnych w poszczególnych powiatach.....	43

Wstęp

Analiza dokumentacji dotyczącej dotychczasowego wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim, ale także rozmowy z beneficjentami szeregu działań we wskazanym zakresie wykazały szerokie potrzeby w zakresie wsparcia liceów ogólnokształcących.

Szczególnie istotny jest tutaj brak wsparcia infrastruktury liceów ogólnokształcących w latach 2014-2020. Również we wcześniejszych okresach wsparcie w zakresie edukacji kierowane było głównie w inne obszary. Organy prowadzące przy udziale Samorządu Województwa Opolskiego starały się w jak największym stopniu, jednak w miarę własnych możliwości, wspierać tę sferę edukacji.

W ramach przygotowania kierunków wsparcia na perspektywę finansową 2021-2027, przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród organów prowadzących wszystkie typy szkół w województwie opolskim. Wyniki badania zaprezentowane zostały w *Analizie zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 2021-2027*. Najważniejsze konkluzje dotyczące diagnozy potrzeb edukacyjnych wskazują:

- ✓ Infrastruktura liceów ogólnokształcących jest zużyta, tak w aspekcie części wspólnych szkół (korytarze, zaplecze sanitarne, infrastruktura przestrzeni wspólnych tj. aule), jak i sal/pracowni dla poszczególnych przedmiotów;
- ✓ Pandemia covid/nauka zdalna wykazała przestarzałą infrastrukturę TIK (dostarczone do liceów ogólnokształcących w ramach projektu covidowego wizualizery, monitory do dwukierunkowej komunikacji i kamery były w większości pierwszym tego rodzaju sprzętem w szkołach);
- ✓ Pracownie przedmiotowe wyposażone w dotychczasowy sposób, w dużej mierze nie sprawdziły się w edukacji zdalnej, lub nauczyciele nie mieli odpowiedniego sprzętu TIK dla wykorzystania ich zasobu;
- ✓ Organy prowadzące potwierdziły potrzebę dalszych działań, szczególnie w zakresie infrastruktury, jak i wsparcia dla kadry nauczycielskiej;
- ✓ Szczególnie ważna jest kwestia wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wyraźnie uwidacznia się w tym względzie bardzo dowolne interpretowanie pojęcia specjalnych potrzeb edukacyjnych;

Zgodnie z „Mapą dotacji” w latach 2004 – 2020 w całej Polsce 162 projekty, których beneficjentami były licea ogólnokształcące, były współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. **W województwie opolskim nie było żadnego projektu skierowanego stricte do beneficjentów, jakimi są licea ogólnokształcące.** Oczywiście uczniowie liceów korzystali z powodzeniem z projektów, które były adresowane do wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych. Jednak w województwie opolskim nie było jeszcze projektu skierowanego wyłącznie do liceów (poza jednym z projektów w trybie covidowym, który zapewniał laptopy dla nauczycieli liceów, a także szkół podstawowych). Potrzeba taka jednak istnieje i została zauważona we wspomnianej ankiecie, przeprowadzonej przez Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO.

Raport i wynikające z niego konkluzje w zakresie kształcenia ogólnego w szkolnictwie ponadpodstawowym, skłoniły do przeprowadzenia dodatkowego badania kierowanego bezpośrednio do dyrekcji liceów ogólnokształcących w województwie opolskim. Ankieta przesłana została drogą elektroniczną. Odpowiedziało na nią 41 placówek. Wyniki ankiety potwierdziły szczególne potrzeby w zakresie kształcenia ogólnego, wynikające z relatywnie słabego dotychczasowego wsparcia.

Analiza desk research objęła m.in. następujące dokumenty: *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2030 roku, Analiza w zakresie interwencji edukacyjnych określonych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego 2021-2027; Analiza zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 2021-2027; Ocena wsparcia w zakresie edukacji w ramach RPO WO 2014-2020 oraz analiza aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów szkół ponadpodstawowych i osób dorosłych. Raport końcowy.* Ponadto wykorzystane zostały dane statystyczne z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS BDL) oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej z Wrocławia (OKE Wrocław).

Raport składa się z czterech części: analizy stanu zastanego w zakresie szkolnictwa ogólnego na poziomie ponadpodstawowym; analizy dotychczasowego wsparcia – kierowanego do liceów ogólnokształcących; diagnozy potrzeb wskazanej w przeprowadzonych badaniach; rekomendacji, będących wynikiem analizy dotychczasowego stanu oraz wskazywanych potrzeb.

1. Analiza stanu zastanego

W liceach ogólnokształcących w województwie opolskim kształci się ok 33-35% wszystkich uczniów szkół ponadpodstawowych. W grupie tej ok 65% stanowią dziewczęta (a w przypadku ogólnokształcących szkół artystycznych jest to 80-90%). Licea są także najczęściej wybierane przez dziewczęta jako kolejny etap kształcenia (ok 44-45% wszystkich dziewcząt kształci się w liceach). W czerwcu 2020 r. szkoły ponadpodstawowe ukończyło 8308 osób, wśród których najliczniejszą grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących – 47,1%. Szczegółowe dane dotyczące liczby uczniów w poszczególnych typach szkół ponadpodstawowych prezentuje Tabela 1 (dane kwotowe) oraz Tabela 2 (dane procentowe), natomiast dane dotyczące liczby kobiet w szkolnictwie ponadpodstawowym prezentują Tabela 3 (dane kwotowe), Tabela 4 (dane procentowe) oraz Tabela 5 (procent kobiet wśród uczniów).

Tabela 1 Liczba uczniów w typach szkół ponadpodstawowych w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Licea ogólnokształcące	8 911	11 632	11 347
Ogólnokształcące szkoły artystyczne	300	334	331
Technika dla młodzieży	13 343	16 755	16 475
Branżowe szkoły I stopnia	2 716	5 330	5 358
Branżowe szkoły I stopnia dla młodzieży specjalne	160	278	284
Branżowe szkoły II stopnia	-	-	76
SUMA	25 430	34 329	33 871

Źródło: GUS BDL.

Tabela 2 Procent uczniów w typach szkół ponadpodstawowych w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Licea ogólnokształcące	35%	33%	33%
Ogólnokształcące szkoły artystyczne	1%	1%	1%
Technika dla młodzieży	52%	48%	48%
Branżowe szkoły I stopnia	10%	15%	15%
Branżowe szkoły I stopnia dla młodzieży specjalne	0,6%	0,8%	0,8%

Źródło: GUS BDL.

Tabela 3 Liczba dziewcząt w typach szkół ponadpodstawowych w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Licea ogólnokształcące	5 705	7 446	7 307
Ogólnokształcące szkoły artystyczne	244	282	295
Technika dla młodzieży	5 694	7 160	6 956
Branżowe szkoły I stopnia	841	1 595	1 620
Branżowe szkoły I stopnia dla młodzieży specjalne	47	93	108
Branżowe szkoły II stopnia	-	-	27
SUMA	12 531	16 576	16 313

Źródło: GUS BDL.

Tabela 4 Procent dziewcząt w typach szkół ponadpodstawowych w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Licea ogólnokształcące	45%	44%	44%
Ogólnokształcące szkoły artystyczne	1%	1%	1%
Technika dla młodzieży	45%	43%	42%
Branżowe szkoły I stopnia	6%	9%	9%
Branżowe szkoły I stopnia dla młodzieży specjalne	0%	1%	1%

Źródło: GUS BDL.

Tabela 5 Procent dziewcząt wśród uczniów w poszczególnych typach szkół ponadpodstawowych w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Licea ogólnokształcące	64%	64%	64%
Ogólnokształcące szkoły artystyczne	81%	84%	89%
Technika dla młodzieży	42%	42%	42%
Branżowe szkoły I stopnia	30%	29%	30%
Branżowe szkoły I stopnia dla młodzieży specjalne	29%	33%	38%

Źródło: GUS BDL.

Liczba uczniów w poszczególnych etapach edukacji w ostatnich latach bardzo mocno związana jest z przeprowadzonymi zmianami strukturalnymi w systemie edukacji. Likwidacja gimnazjów oraz zmiany w zakresie edukacji 6-latków bardzo mocno odcisnęło i wciąż odciska swoje piętno na szkolnictwie, zarówno podstawowym jak i ponadpodstawowym. W roku szkolnym 2021/2022 naukę w liceach ogólnokształcących ukończyli ostatni absolwenci gimnazjów. Natomiast w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 do szkół ponadpodstawowych przyjęci zostaną uczniowie z dwóch roczników, które rozpoczynały edukację w szkole podstawowej jako sześć- i siedmiolatki. Różnice rozwoju fizycznego i psychicznego będą generowały problemy przed którymi staną szkoły ponadpodstawowe. Ponadto, **w roku szkolnym 2024/2025 do szkół ponadpodstawowych trafi tylko ok 25% (!!!) uczniów w porównaniu z rokiem wcześniejszym**, a już **rok później (rok szkolny 2025/2026) liczba uczniów idąca do szkół ponadpodstawowych**

podwoi się względem roku wcześniejszego (!). Są to ogromne wyzwania przed jakimi staną szkoły ponadpodstawowe. Tabelaryczne zestawienie liczby uczniów w 1 klasie szkoły podstawowej w szkołach województwa opolskiego w latach 2013-2020, obrazujące zmiany dokonywane w systemie edukacji, prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6 Zestawienie liczby uczniów w 1 klasie szkoły podstawowe w szkołach województwa opolskiego w latach 2013-2020

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
8 296	11 492	12 148	3 463	7 751	8 323	8 787	8 219

Źródło: GUS BDL.

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Opolu w roku szkolnym 2020/21 w województwie opolskim działało 207 szkół ponadpodstawowych, z czego 82 szkoły stanowiły licea ogólnokształcące. W przeciwieństwie do szkolnictwa podstawowego w szkolnictwie ponadpodstawowym nie ma rejonizacji, stąd też absolwenci szkół podstawowych dokonując wyboru dalszego etapu edukacji, kierują się - poza odległością szkoły od miejsca zamieszkania, także jej prestiżem, wyrażanym wynikami maturalnymi, wynikiem ukończenia szkoły podstawowej (lepsi uczniowie wybierają lepsze szkoły) oraz planami na przyszłość (choć tutaj zapewne największą rolę ma głos rodziców). Zestawienie liczby uczniów w liceach ogólnokształcących w poszczególnych powiatach województwa opolskiego w latach 2018-2020 prezentuje poniższa tabela.

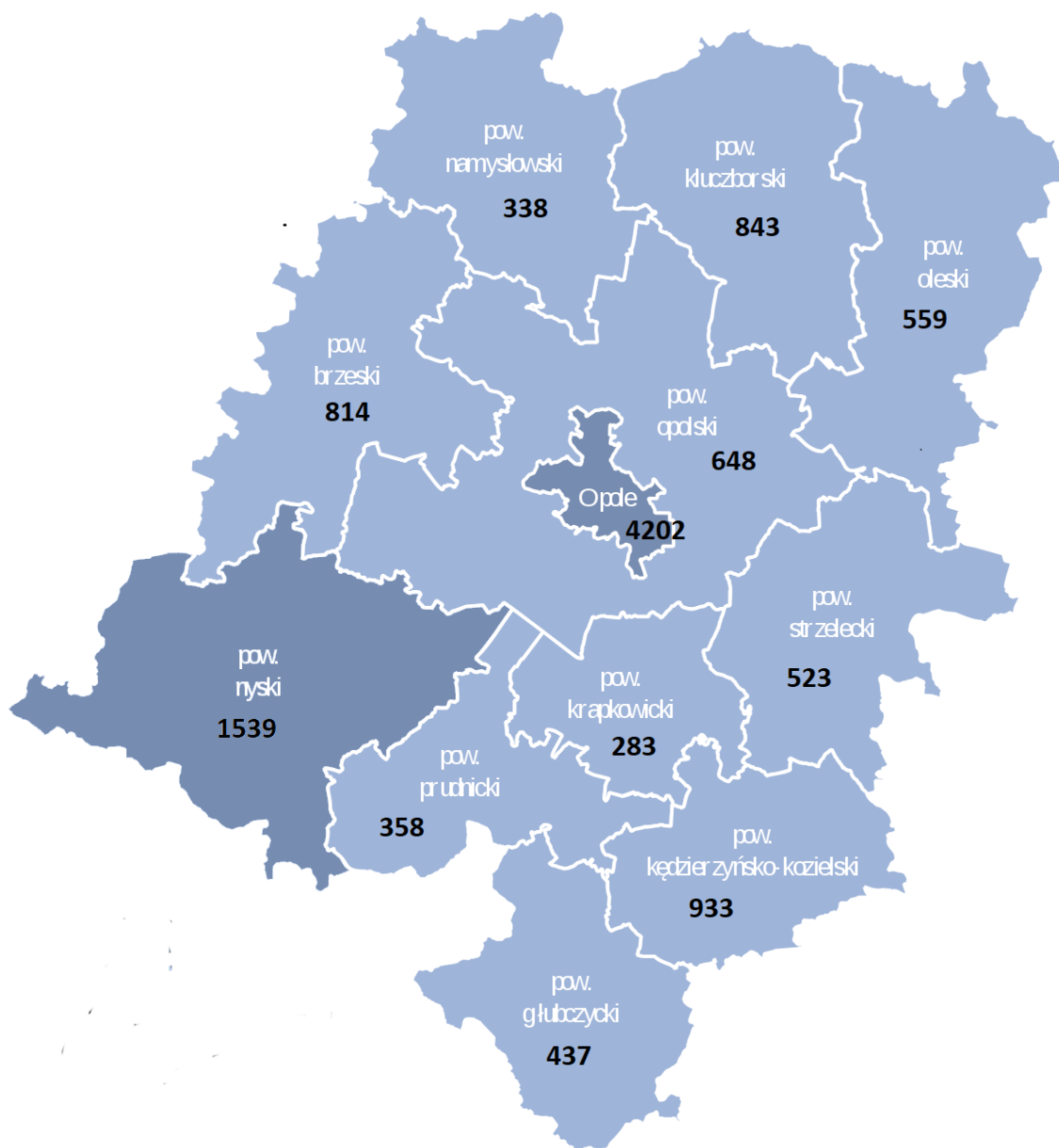
Tabela 7 Liczba uczniów liceów ogólnokształcących wg terytorialnego rozmieszczenia szkół z podziałem na powiaty w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Powiat brzeski	717	866	832
Powiat głubczycki	361	466	436
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	818	1 044	985
Powiat kluczborski	767	913	855
Powiat krapkowicki	264	322	309
Powiat namysłowski	269	313	324
Powiat nyski	1 163	1 549	1 528
Powiat oleski	458	561	543
Powiat opolski	497	651	613
Powiat prudnicki	405	499	507
Powiat strzelecki	418	537	531
Miasto na prawach powiatu - Opole	2 774	3 911	3 884
OPOLSKIE	8 911	11 632	11 347

Źródło: GUS BDL.

Przytoczone dane pozyskane z Banku Danych Lokalnych znajdują potwierdzenie w najnowszych danych przesłanych przez dyrekcje szkół w ankiecie realizowanej na potrzeby raportu. Wyraźnie widoczna jest dominująca pod względem liczby uczniów pozycja liceów położonych w Opolu. Na koniec roku szkolnego 2021/2022 uczęszczało do nich 4202 uczniów, co stanowiło 36,6% wszystkich uczniów liceów w województwie opolskim. Natomiast, uczniowie szkół podstawowych z Opola stanowią 14,3% wszystkich uczniów szkół podstawowych Opolszczyzny (na podstawie danych z GUS BDL za rok 2020 – ostatnie dostępne dane). Szczegółowe zestawienie liczby uczniów liceów ogólnokształcących w poszczególnych powiatach prezentuje poniższa mapa.

Rysunek 1 Liczba uczniów w liceach ogólnokształcących w poszczególnych powiatach w 2022 roku

Źródło: Dane na podstawie ankiet.

Lokalizacja liceów ogólnokształcących w lokalnych centrach oraz brak rejonizacji, skutkują dużą liczbą uczniów dojeżdżających do szkoły spoza miejscowości, w której jest ulokowana. Szczegółowe dane, dotyczące liczby uczniów w poszczególnych liceach ogólnokształcących oraz liczby uczniów mieszkających poza miejscowością, w której zlokalizowana jest szkoła przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8 Liczba uczniów oraz liczba uczniów uczęszczających do szkoły którzy mieszkali poza miejscowością siedziby szkoły w roku szkolnym 2021/2022

Nazwa szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym 2021/2022	Łączna liczba uczniów we wszystkich oddziałach, którzy w roku szkolnym 2021/2022, mieszkali poza miejscowością siedziby szkoły
I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Brzegu	336	265
Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów Powstań Śląskich w Grodkowie	104	46
II Liceum Ogólnokształcące im. Z. Herberta w Brzegu	374	152
Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida W Kietrze	58	19
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Głubczycach	379	155
I Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Kędzierzynie-Koźlu	407	214
II Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Kędzierzynie-Koźlu	526	150
Liceum Ogólnokształcące w Wołczynie	87	45
II Liceum Ogólnokształcące u Kluczborku	134	72
I Liceum Ogólnokształcące w Kluczborku	560	350
Społeczne Liceum ogólnokształcące STO w Kluczborku	62	32
Zespół Szkół im. Jana Kilińskiego w Krapkowicach - Liceum Ogólnokształcące	283	92
I Liceum Ogólnokształcące im. Jarosława Iwaszkiewicza w Namysłowie	338	142
Diecezjalne Liceum Humanistyczne w Nysie	129	73
Liceum ogólnokształcące w Zespole Szkół w Otmuchowie	128	75
II Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych w Nysie	441	253

Liceum Ogólnokształcące im. KEN w Zespole Szkół w Paczkowie	58	12
I Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego Carolinum w Nysie	698	324
Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące w Głuchołazach	85	29
I Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich w Praszce	120	80
Zespół Szkół w Oleśnie	302	194
Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza przy Zespole Szkół w Dobrodzieniu	70	41
II Liceum Ogólnokształcące w ZSEiO w Oleśnie (klasa mundurowa)	67	57
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr IX im. Generała Władysława Andersa w Opolu	445	207
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr V w Opolu	585	348
Zespół Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego w Opolu	210	140
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr II z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Opolu	817	424
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VI im. Gen. Leopolda Okulickiego "Niedźwiadka" w Opolu	291	100
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VIII im. Aleksandra Kamińskiego w Opolu	575	260
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr III Z oddziałami Dwujęzycznymi im. M. Skłodowskiej - Curie w Opolu	487	260
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr I im. Mikołaja Kopernika w Opolu	722	364
Katolickie Liceum Ogólnokształcące Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Opolu	70	31
Zespół Szkół im. Józefa Warszawicza w Prószkowie	233	218
Publiczne Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich z Oddziałami Dwujęzycznymi w Dobrzeniu Wielkim	154	101
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół w Tułowicach	132	24
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół w Ozimku	65	35

Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół im. Bolesława Chrobrego w Niemodlinie	64	31
I Liceum Ogólnokształcące nr 1 im Adama Mickiewicza w Prudniku	358	150
Liceum Ogólnokształcące Im. Mieszka I w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Zawadzkiem	75	39
Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Władysława Broniewskiego w Strzelcach Opolskich	448	281
SUMA	11477	5885

Źródło: Dane na podstawie ankiet.

Zróźnicowanie szkół szczególnie widoczne jest, gdy weźmiemy pod uwagę liczbę miejsc w szkołach oraz liczbę zgłoszeń, a także liczbę punktów, jaką musiał uzyskać absolwent szkoły podstawowej, by dostać się do wskazanego liceum. Efektem jest liczba deklaracji kilkakrotnie przekraczająca liczbę miejsc w klasach pierwszych. Biorąc pod uwagę wskazane zmienne, determinujące decyzje uczniów (m.in. prestiż szkoły) wyraźnie widać, iż **poziom w szkołach już na starcie jest nierówny. W najlepszych placówkach w jednym oddziale potrafią się znaleźć laureaci olimpiad przedmiotowych. Rodzi to wyzwania, zarówno dla tych słabszych uczniów, by móc równać do najlepszych, ale także to ogromne wyzwanie dla najlepszych szkół, by móc rozwijać talenty najzdolniejszych. Poziom zróźnicowania potwierdzają wyniki egzaminów maturalnych (% zdawalności).**

Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 9 Zestawienie Liczby miejsc w szkole i kandydatów oraz wymaganego do przyjęcia wyniku i zdawalności egzaminów maturalnych

Nazwa szkoły	Liczba miejsc do klas pierwszych w roku szkolnym 2022/2023	Liczba kandydatów do klas pierwszych na rok szkolny 2022/2023	Liczba kandydatów pierwszego wyboru do klas pierwszych na rok szkolny 2022/2023	Najniższa liczba punktów z jaką uczniowie zostali przyjęci do klas pierwszych w roku szkolnym 2021/2022	% zdawalności egzaminu dojrzałości w roku szkolnym 2021/2022
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr V w Opolu	140	1261	283	156,6	99,00%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VIII im. Aleksandra Kamińskiego w Opolu	140	1284	267	134	99,00%
II Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Kędzierzynie-	150	474	216	130	98,70%

Koźlu					
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr III Z oddziałami Dwujęzycznymi im. M. Skłodowskiej - Curie w Opolu	112	583	119	129	99,18%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr II z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Opolu	224	1064	406	121,3	100%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr I im Mikołaja Kopernika w Opolu	196	1358	349	121	100%
I Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Kędzierzynie-Koźlu	120	445	209	120	90%
Diecezjalne Liceum Humanistyczne w Nysie	22	29	25	116	100,00%
Spoleczne Liceum ogólnokształcące STO w Kluczborku	20	58	28	112	100%
I Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego Carolinum w Nysie	210	593	370	103	95,24%
Katolickie Liceum Ogólnokształcące Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Opolu	40	81	12	103	85,70%
II Liceum Ogólnokształcące im. Z. Herberta w Brzegu	134	308	166	101,15	96,10%
I Liceum Ogólnokształcące nr 1 im Adama Mickiewicza w Prudniku	120	207	159	100	99,00%
Zespół Szkół w Oleśnie	135	143	131	96	95,59%
I Liceum Ogólnokształcące im. Jarosława Iwaszkiewicza w Namysłowie	224	241	174	91,85	95,24%
II Liceum Ogólnokształcące w Kluczborku	30	147	62	91,8	79%
I Liceum Ogólnokształcące w Kluczborku	240	460	236	90	92,00%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VI im. Gen. Leopolda Okulickiego "Niedźwiadka" w Opolu	104	449	73	90	84,00%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół w Tułowicach	60	84	58	90	68.75%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr IX im. Generała Władysława Andersa w Opolu	120	584	145	87,45	53%
Liceum Ogólnokształcące w Wołczynie	60	77	35	87	95,45%
I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Brzegu	96	302	126	86	90,00%
II Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych w Nysie	120	584	219	80	97,00%
Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące w Głuchołazach	28	32	18	80	85,70%

Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza przy Zespole Szkół w Dobrodzieniu	30	39	30	80	66,00%
II Liceum Ogólnokształcące w ZSEiO w Oleśnie (klasa mundurowa)	34	49	34	80	brak klasy maturalnej w LO
Zespół Szkół im. Jana Kilińskiego w Krapkowicach - Liceum Ogólnokształcące	113	110	110	78	93,00%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich z Oddziałami Dwujęzycznymi w Dobrzeniu Wielkim	24	82	brak danych	76,1	89,10%
Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida W Kietrze	25	22	12	74	71,00%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół w Ozimku	25	35	18	70	91,60%
Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Władysława Broniewskiego w Strzelcach Opolskich	190	302	192	62,2	99,20%
Liceum Ogólnokształcące Im. Mieszka I w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Zawadzkiem	56	63	26	59,85	58,30%
I Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich w Praszcze	64	91	32	59,8	96,60%
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół im. Bolesława Chrobrego w Niemodlinie	30	35	13	44,25	71%
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Głubczycach	120	158	110	43,6	85,00%
Zespół Szkół im. Józefa Warszawicza w Prószkowie	168	166	106	30	36,60%
Zespół Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego w Opolu	84	113	107	29	97,00%
Liceum ogólnokształcące w Zespole Szkół w Otmuchowie	60	45	28	Brak danych	37,00%
Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów Powstań Śląskich w Grodkowie	48	106	51	nie otworzono oddziału	75,30%
Liceum Ogólnokształcące im. KEN w Zespole Szkół w Paczkowie	24	43	23	nie otworzono oddziału	89%

Źródło: Dane na podstawie ankiet.

Powyższa tabela ułożona jest pod względem minimalnej liczby punktów, która wymagana jest do przyjęcia do szkoły. Na czele listy dominują licea z Opoli i Kędzierzyna-Koźla. By dostać się do Liceum ogólnokształcącego nr V w Opolu kandydat musiał mieć minimum 156,6 pkt., a do Liceum ogólnokształcącego nr VIII – 134 pkt. To także do tych dwóch liceów aspiruje najwięcej chętnych, a na jedno miejsce przypada 9 kandydatów.

Pozwala to pozyskać najzdolniejszych uczniów, co przekłada się na wyniki maturalne. Oczywiście w innych liceach też są wysokie poziomy zdawalności, ale w przypadku najlepszych nie spadają one poniżej 98% (wyjątkiem jest I Liceum Ogólnokształcące w Kędzierzynie-Koźlu, gdzie współczynnik ten wyniósł 90%, czyli wciąż był bardzo wysoki). Niestety są także szkoły, w których procent zdawalności egzaminów maturalnych w 2021/2022 jest bardzo niski: Zespół Szkół im. Józefa Warszawicza w Prószkowie (36,6% zdawalności matury, najniższa liczba punktów z jaką przyjęci zostali uczniowie do klas pierwszych w roku szkolnym 2021/2022 – 30 pkt), Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół w Otmuchowie (37% zdawalności matury, brak danych o liczbie punktów potrzebnej do przyjęcia), Liceum Ogólnokształcące nr IX w Opolu (53% zdawalności matury, najniższa liczba punktów z jaką przyjęci zostali uczniowie do klas pierwszych w roku szkolnym 2021/2022 – 87,45 pkt), Liceum Ogólnokształcące w Zawadzkiem (58,3% zdawalności matury, najniższa liczba punktów z jaką przyjęci zostali uczniowie do klas pierwszych w roku szkolnym 2021/2022 – 59,85 pkt).

Zdawalność egzaminów maturalnych jest jednym z najważniejszych wskaźników opisujących jakość, a przede wszystkim skuteczność procesu kształcenia. Województwo opolskie od lat znajduje się poniżej średniej, jeśli chodzi o zdawalność egzaminów maturalnych w liceach ogólnokształcących. Protokoły oraz tabele z wynikami, publikowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną we Wrocławiu, potwierdzają terytorialne zróżnicowanie w osiągniętych wynikach. Dla lat 2015-2020 dane podane są w rozbiciu na powiaty, niestety w kolejnych latach brak już takiego rozbicia w dokumentach OKE Wrocław. Pojawiają się tylko dane z wszystkich typów szkół w powiecie. Biorąc pod uwagę dostępne dane z rozbiciem terytorialnym, przyjmując średnią za okres 2015-2020, najwyższy poziom zdawalności jest w liceach Opola (średnia 89,3%) oraz w powiecie namysłowskim (średnia 87,58%). **Najtrudniejsza sytuacja jest w powiatach opolskim (średnia 63,92%), krapkowickim (średnia 72,38%) oraz głubczyckim (średnia 73,58%).** Średnia dla województwa opolskiego wyniosła za wskazany okres 82,7%, a dla Polski – 83,73%. W 2021 oraz w opublikowanych najnowszych danych za 2022 r., zdawalność egzaminu maturalnego w opolskich liceach utrzymuje się poniżej średniej krajowej. W 2021 r. średnia dla opolskich liceów wyniosła 80,4%, a dla Polski – 81,0%, a za **rok 2022, średnia w opolskich liceach – 82,8%, gdy dla Polski – 84,0%.** Poniższe tabele zawierają procentowe dane zdawalności egzaminów maturalnych w latach 2015-2022 w liceach ogólnokształcących w województwie opolskim oraz dane ogólnopolskie oraz szczegółowe dane za okres 2015-2020 z podziałem na

powiaty. Na mapie prezentowane są średnie w poszczególnych powiatach za okres 2015-2020.

Tabela 10 Procentowe dane zdawalności egzaminów maturalnych w latach 2015-2022 w liceach ogólnokształcących w województwie opolskim oraz dane ogólnopolskie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
POLSKA	80,00%	85,20%	84,40%	85,30%	86,40%	81,10%	81,00%	84,00%
OPOLSKIE	79,90%	84,00%	82,70%	84,00%	86,60%	79,00%	80,40%	82,80%

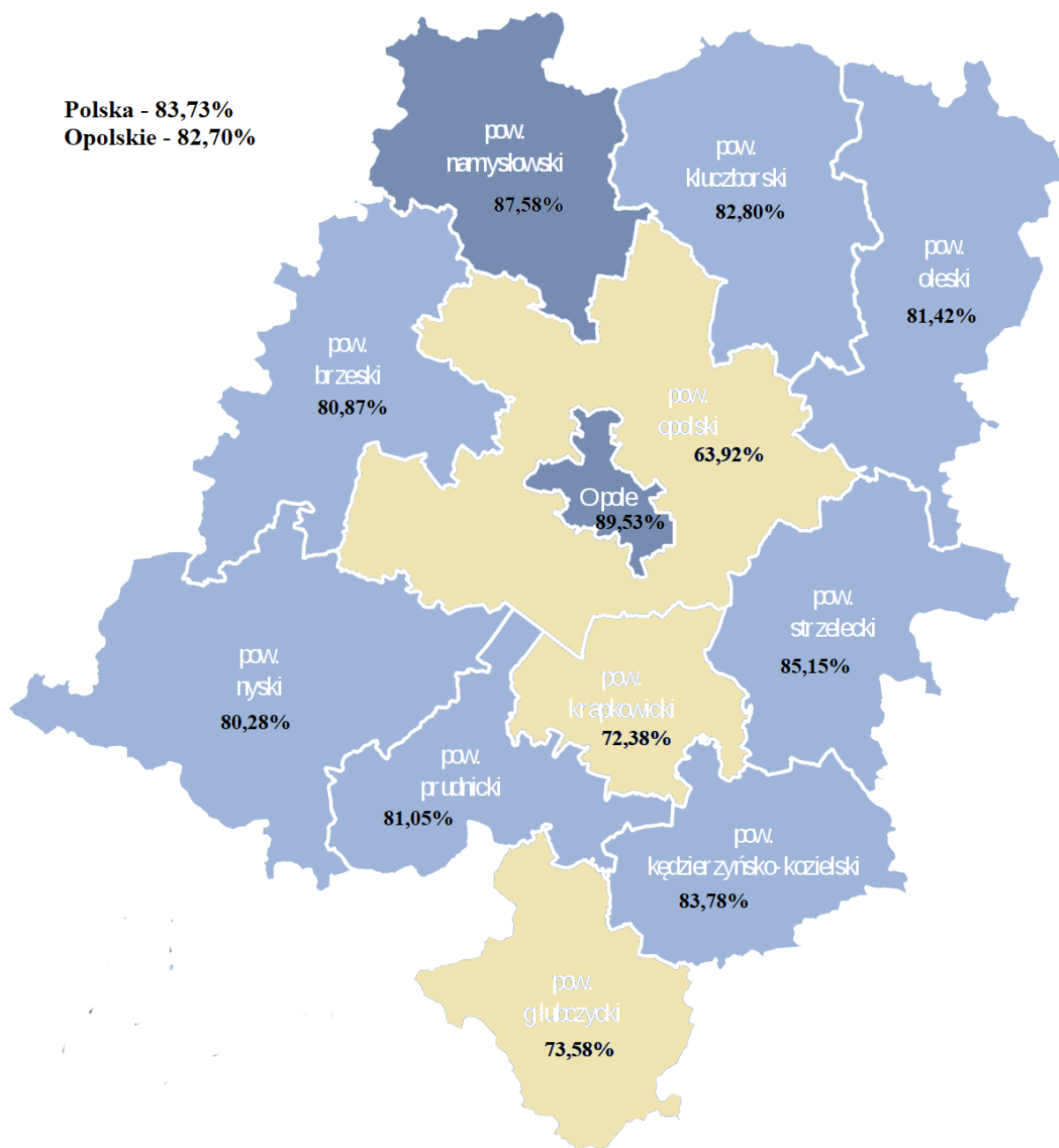
Źródło: Dane OKE Wrocław.

Tabela 11 Średnia zdawalność egzaminów maturalnych w terminie głównym w liceach ogólnokształcących z rozbiem na powiaty za okres 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
POLSKA	80,00%	85,20%	84,40%	85,30%	86,40%	81,10%
OPOLSKIE	79,90%	84,00%	82,70%	84,00%	86,60%	79,00%
Powiat brzeski	79,70%	83,10%	79,50%	83,50%	85,80%	73,60%
Powiat głubczycki	77,30%	78,70%	72,00%	69,00%	74,80%	69,70%
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	81,40%	83,40%	83,10%	90,50%	87,20%	77,10%
Powiat kluczborski	72,30%	87,40%	82,90%	88,20%	87,20%	78,80%
Powiat krapkowicki	62,90%	75,70%	81,50%	81,30%	79,40%	53,50%
Powiat namysłowski	86,20%	93,40%	85,80%	83,00%	91,50%	85,60%
Powiat nyski	76,80%	79,30%	81,90%	81,40%	82,40%	79,90%
Powiat oleski	78,40%	83,60%	86,80%	82,00%	85,20%	72,50%
Powiat opolski	58,80%	63,20%	65,40%	67,70%	77,90%	50,50%
Powiat prudnicki	72,90%	83,70%	73,40%	81,30%	88,80%	86,20%
Powiat strzelecki	80,40%	91,40%	88,10%	82,40%	87,40%	81,20%
Miasto na prawach powiatu - Opole	90,40%	90,00%	88,80%	88,60%	90,80%	88,60%

Źródło: Dane OKE Wrocław.

Rysunek 2 Średnia zdawalność egzaminów maturalnych w poszczególnych powiatach za okres 2015-2020

Źródło: Dane za OKE Wrocław.

Istotnym elementem jest diagnoza uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Należy pamiętać, iż jest to kategoria niezwykle szeroka. Do grupy tej zaliczamy uczniów, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym:

- ✓ z niepełnosprawnością (rozdzielając rodzaje niepełnosprawności),
- ✓ zagrożone niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie,
- ✓ posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania,
- ✓ uczniów bez orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego:

- przewlekle chorych,
- będących w sytuacji kryzysowej bądź traumatycznej,
- mających za sobą niepowodzenia edukacyjne,
- z zaniedbanych środowisk,
- adaptujących się w nowym środowisku,
- wybitnie uzdolnionych,
- z rodzin migrantów.

Tak obszerna definicja uczniów z SPE nie sprzyja odpowiedniej identyfikacji uczniów, tak by zapewnić im jak najlepszy poziom edukacji. Z informacji od organów/szkół wynika, że specjalne potrzeby edukacyjne ma niewielka grupa uczniów. Powody pokazywania takich danych to m.in. wąskie postrzeganie ww. pojęcia, brak świadomości, ale także brak wiedzy szkoły nt. potrzeb czy faktycznych trudności (rodzice często nie diagnozują dzieci lub nie przekazują informacji na ten temat do szkoły). Dlatego tym bardziej potrzebne są działania wspierające infrastrukturę szkolną, skierowaną do uczniów z SPE. Powyższe uwagi znajdują potwierdzenie w wynikach ankiety przeprowadzonej na potrzeby *Analizy w zakresie interwencji edukacyjnych określonych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego 2021-2027*. W ankiecie poproszono o wskazanie dotyczące zapotrzebowania na wsparcie dla nauczycieli w postaci studiów podyplomowych nadających dodatkowe kwalifikacje do nauczania drugiego przedmiotu bądź pracy z uczniami z SPE. Zapotrzebowanie w zakresie dodatkowych kwalifikacji (w tym do pracy z uczniami ze SPE) wskazały 4 organy prowadzące. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 12 Zapotrzebowanie w zakresie dodatkowych kwalifikacji (w tym pracy z uczniami z SPE) w liceach ogólnokształcących

Zapotrzebowanie w zakresie dodatkowych kwalifikacji (w tym pracy z uczniami z SPE) w liceach ogólnokształcących	Liczba wskazań
Oligofrenopedagogika	3
Spektrum autyzmu (w tym zespół Aspergera)	1
Pedagogika specjalna	1

Źródło: Analiza zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 2021-2027, Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO, Opole 2022

Szczegółowe dane dotyczące uczniów z SPE w poszczególnych szkołach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13 Liczba uczniów z SPE w poszczególnych liceach ogólnokształcących w roku szkolnym 2021/2022

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba uczniów z niepełnospr.	Liczba uczniów: szczególnie uzdolnionych	Liczba uczniów: z rodzin migranckich	Liczba uczniów: z przewlekłymi chorobami	Łączna liczba uczniów ze SPE
I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Brzegu	336	6	4	37	4	51
Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów Powstań Śląskich w Grodkowie	104	2	2	0	1	4
II Liceum Ogólnokształcące im. Z. Herberta w Brzegu	374	4	9	0	0	13
Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida W Kietrze	58	1	1	0	1	3
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Głubczycach	379	2	0	0	0	2
I Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Kędzierzynie-Koźlu	407	2	28	0	0	30
II Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Kędzierzynie-Koźlu	526	7	13	5	227	252
Liceum Ogólnokształcące w Wołczynie	87	2	0	0	0	0
II Liceum Ogólnokształcące u Kluczborku	134	5	5	14	2	26
I Liceum Ogólnokształcące w Kluczborku	560	3	0	0	0	3
Społeczne Liceum ogólnokształcące STO w Kluczborku	62	0	0	0	0	0
Zespół Szkół im. Jana Kilińskiego w Krapkowicach - Liceum Ogólnokształcące	283	5	15	0	0	20

I Liceum Ogólnokształcące im. Jarosława Iwaszkiewicza w Namysłowie	338	5	13	0	0	18
Diecezjalne Liceum Humanistyczne w Nysie	129	0	0	0	0	0
Liceum ogólnokształcące w Zespole Szkół w Otmuchowie	128	0	2	0	0	2
II Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych w Nysie	441	8	0	0	0	46
Liceum Ogólnokształcące im. KEN w Zespole Szkół w Paczkowie	58	3	0	0	0	3
I Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego Carolinum w Nysie	698	5	4	0	0	9
Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące w Głuchołazach	85	2	0	0	0	2
I Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich w Praszce	120	1	0	0	0	1
Zespół Szkół w Oleśnie	302	1	0	0	0	1
Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza przy Zespole Szkół w Dobrodzieniu	70	1	1	0	0	2
II Liceum Ogólnokształcące w ZSEiO w Oleśnie (klasa mundurowa)	67	0	0	0	0	0
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr IX im. Generała Władysława Andersa w Opolu	445	5	18	0	0	23
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr V w Opolu	585	15	220	19	50	304
Zespół Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego w Opolu	210	1	53	0	0	51

Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr II z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Opolu	817	3	70	9	87	90
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VI im. Gen. Leopolda Okulickiego "Niedźwiadka" w Opolu	291	24	4	0	0	28
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VIII im. Aleksandra Kamińskiego w Opolu	575	14	0	0	0	14
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr III z oddziałami Dwujęzycznymi im. M. Skłodowskiej - Curie w Opolu	487	3	32	0	0	35
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr I im Mikołaja Kopernika w Opolu	722	11	26	13	50	100
Katolickie Liceum Ogólnokształcące Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Opolu	70	6	2	0	0	8
Zespół Szkół im. Józefa Warszawicza w Prószkowie	233	0	0	0	0	0
Publiczne Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich z Oddziałami Dwujęzycznymi w Dobrzemiu Wielkim	154	5	0	0	0	26
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół w Tułowicach	132	1	8	0	0	9
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół w Ozimku	65	1	0	0	0	1
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół im. Bolesława Chrobrego w Niemodlinie	64	1	0	0	0	1

I Liceum Ogólnokształcące nr 1 im Adama Mickiewicza w Prudniku	358	9	1	0	0	10
Liceum Ogólnokształcące Im. Mieszka I w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Zawadzkiem	75	1	0	0	0	1
Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Władysława Broniewskiego w Strzelcach Opolskich	448	4	5	0	13	22

Źródło: Dane na podstawie ankiet.

Analiza wyników badań prowadzonych w związku z ewaluacją oceny wsparcia w zakresie edukacji w ramach RPO WO pokazuje, iż **licea ogólnokształcące kształcą w kierunkach wskazanych jako kluczowe w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2030 roku**. Można stwierdzić, iż to w liceach kształci się kluczowa kadra regionu. Jak wynika z analizy aspiracji zawodowych (na podstawie ewaluacji oceny wsparcia w zakresie RPO WO) 26% uczniów liceów ogólnokształcących deklaruje kontynuację nauki na studiach z obszaru nauk medycznych, 10% - nauk eksperymentalnych, 19% - nauki ścisłe, 8% - techniczne (łącznie 63%), gdy tymczasem kierunki humanistyczne 28%. Powyższe wskazania, sygnalizują inny bardzo poważny problem, który będzie narastał w kolejnych latach – potrzeba kadry nauczycielskiej. Dotyczy to praktycznie wszystkich przedmiotów, co pokazała *Analiza zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 20121-2027*. W SRWO 2030 jednym z celów są „Wykwalifikowani mieszkańcy”, jednak nacisk kładziony jest na rozwój infrastruktury IT i innowacyjności oraz aktywizację zawodową (s. 39). Zupełnie pomija się najważniejszy element jakościowej edukacji – nauczycieli. **Nie będziemy w stanie kształcić w kluczowych dla regionu branżach – nakreślonych w SRWO 2030 – jeśli nie zapewnimy odpowiedniej edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym.** To w liceach ogólnokształcących są przyszli nauczyciele. Dlatego tak **ważne jest rozwijanie nie tylko pracowni technicznych, ale także humanistycznych. Spora część uczniów przejawia zdolności humanistyczne i społeczne, o nich także w „czasach inżynierów” należy pamiętać.** Wyniki rekrutacyjne na Uniwersytecie Opolskim na takie kierunki jak filologia polska, historia, ale także matematyka czy fizyka są dalekie nie tylko od oczekiwań

uczelni, ale przede wszystkim potrzeb regionu w zakresie kadry nauczycielskiej. **Kluczową branżą staje się edukacja – bez dobrych nauczycieli (także języka polskiego, który wymagany jest na egzaminie maturalnym i stanowi przepustkę na studia) nie będzie w przyszłości lekarzy, inżynierów, informatyków.**

2. Zakres wsparcia dla liceów ogólnokształcących

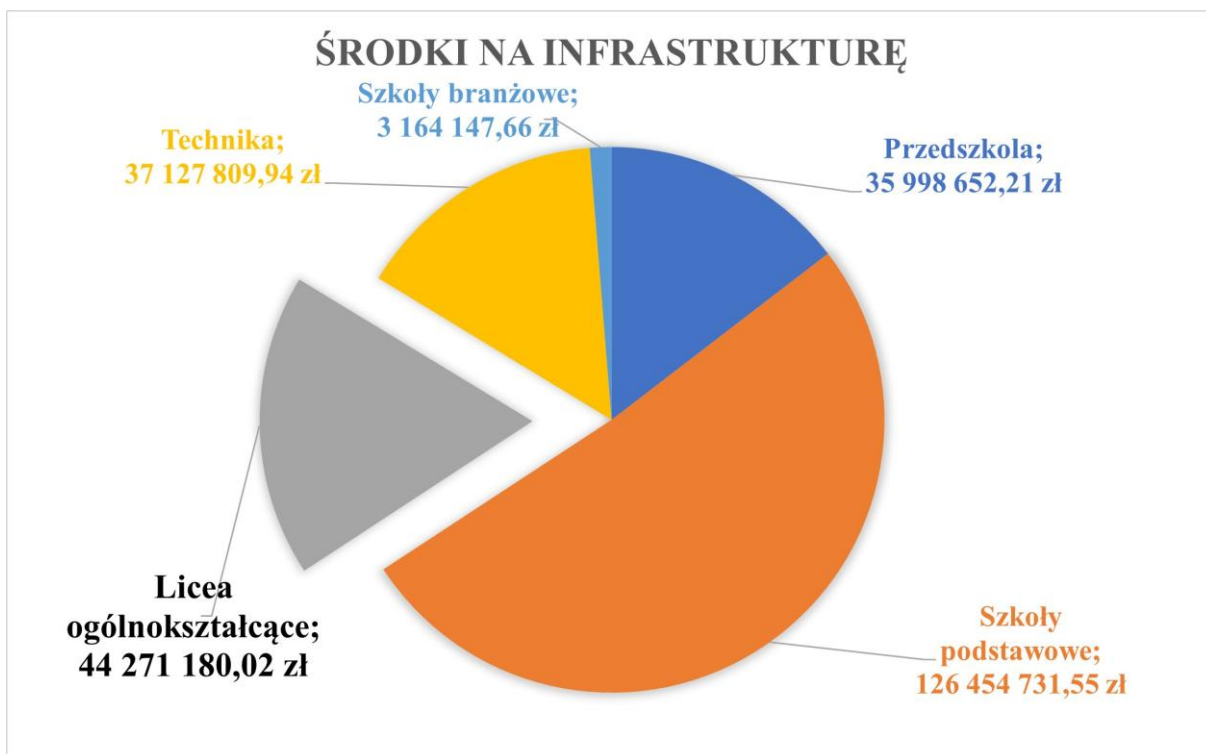
Dokładne oszacowanie zakresu wsparcia, dedykowanego liceom ogólnokształcącym, jest nie tyle trudne, co *de facto* niemożliwe. W dużej mierze organy prowadzące mają problem z określeniem wartości otrzymanych środków, rozdzielając je na kształcenie ogólne i zawodowe, ponieważ najczęściej oba te kierunki kształcenia są zagregowane w zespołach szkół. Pomimo to łatwiej wskazać jednak projekty adresowane do szkół zawodowych niż liceów. W badaniach zrealizowanych na potrzeby *Analizy zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 20121-2027* organy prowadzące wskazały, iż w ramach wsparcia licea ogólnokształcące na Opolszczyźnie otrzymały na przestrzeni lat 2004-2020 łącznie 49 292 057,75zł. Zrealizowano łącznie 67 projektów. Przy czym wsparcie po 2014 r. uzyskało 48 projektów/działań/programów (przy czym 2 rozpoczęły się szybciej) na łączną kwotę 23 525 176,74 zł. Najważniejsze części dotyczyły:

- wsparcia w zakresie infrastrukturalny - 44 271 180,02 zł.
- wsparcia na wyposażenie sal dydaktycznych - 2 706 454,80 zł.

Działania infrastrukturalne w liceach dotyczyły przede wszystkim termomodernizacji budynków. W ramach wyposażenia sal lekcyjnych po roku 2014 zrealizowano, wg przesłanych ankiet, 14 projektów i działań, a łączna suma wsparcia wyniosła 1 638 020,90 zł, przy czym jeden z tej grupy projektów rozpoczął się jeszcze w roku 2005. Środki z UE wyniosły 1 244 333,90 zł. Należy jednakże wziąć pod uwagę, iż są to dane zebrane na podstawie ankiet przesłanych do organów prowadzących¹. Sumaryczne zestawienie środków na infrastrukturę oraz środków na wyposażenie sal dydaktycznych w poszczególnych typach placówek przedstawiają poniższe rysunki.

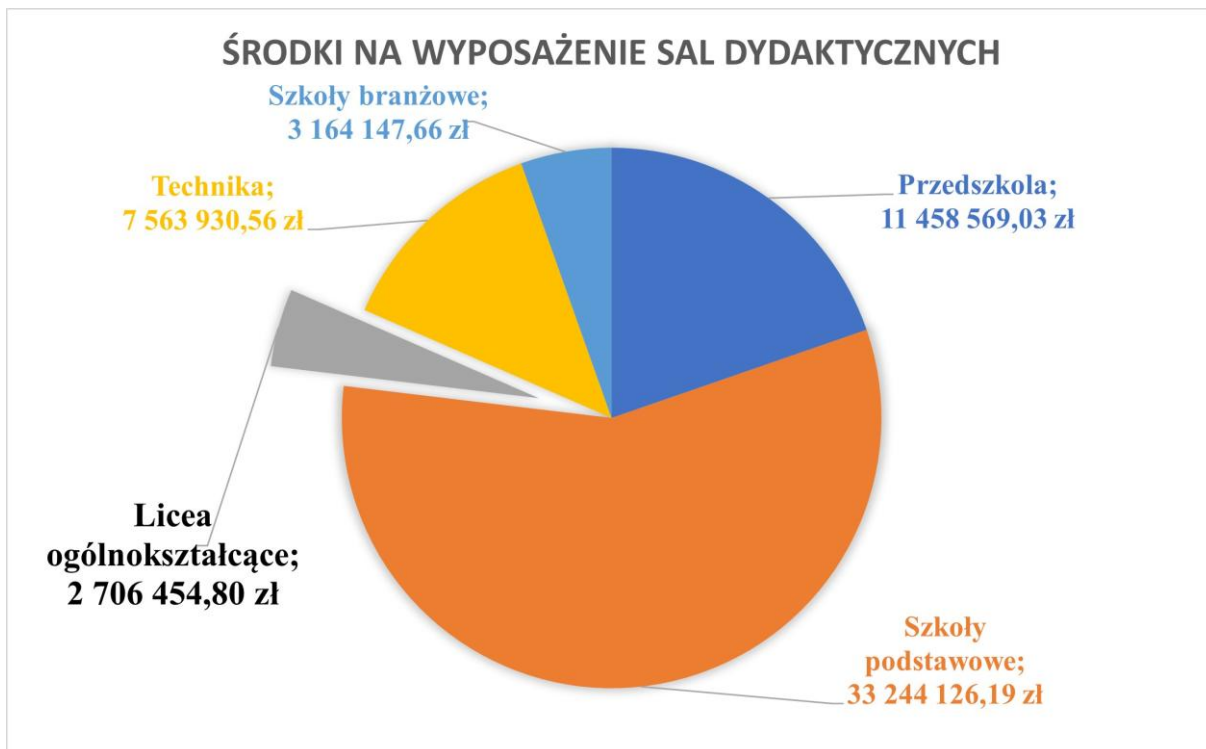
¹ *Analiza zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 2021-2027*, Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO, Opole 2022.

Rysunek 3 Sumaryczne zestawienie środków na infrastrukturę w latach 2004-2020

Źródło: Analiza zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 2021-2027, Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO, Opole 2022.

Rysunek 4 Sumaryczne zestawienie środków na wyposażenie sal dydaktycznych w latach 2004-2020

Źródło: Analiza zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 2021-2027, Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO, Opole 2022.

Alokacja środków była zróżnicowana pod względem terytorialnym. Szczególnie uwidacznia się bardzo niewielka deklarowana w ankietach kwota wsparcia dla powiatu namysłowskiego. Z kolei najwyższe dofinansowanie kierowane było do organów prowadzących licea w powiecie opolskim, gminie Dobrzeń Wielki oraz powiatu głubczyckiego. Sumaryczne ujęcie wysokości wsparcia finansowego w zakresie infrastruktury dydaktycznej dla organów prowadzących licea ogólnokształcące przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Sumaryczna wysokość wsparcia finansowego w zakresie infrastruktury dydaktycznej dla organów prowadzących licea ogólnokształcące w latach 2003-2021

Organ prowadzący	Kwota wsparcia w zakresie infrastruktury dydaktycznej uzyskanej w latach 2003-2021
Miasto na prawach powiatu - Opole	2 950 224,93 zł
powiat głubczycki	8 615 661,06 zł
powiat krapkowicki	834 603,30 zł
powiat namysłowski	160 700,00 zł
powiat oleski	8 464 885,00 zł
powiat opolski	13 380 292,18 zł
powiat prudnicki	5 742 131,42 zł
Gmina Dobrzeń Wielki	9 143 559,86 zł
SUMA	49 292 057,75 zł

Źródło: *Analiza zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 2021-2027*, Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO, Opole 2022.

W ramach projektów, realizowanych w RPO WO 2014-2020 w poddziałaniach/działaniach 9.1.1, 9.1.2, 9.1.5, 9.2.1, 9.2.2 i 9.3 zrealizowano 139 wniosków, z czego liceom dedykowanych było 17 projektów (dla porównania szkolnictwu zawodowemu – 47, a szkołom podstawowym- 62).

W ramach projektów realizowanych w RPO WO 2014-2020 w poddziałaniach 9.1.1 oraz 9.1.2 objęto wsparciem łącznie 42 606 uczniów, w przeważającej mierze byli to uczniowie szkół podstawowych – 30 725 uczniów, a także 5 076 nauczycieli. Z kolei w ramach poddziałań 9.2.1 oraz 9.2.2 objęto wsparciem łącznie 9 025 osób. W ramach wskazanych poddziałań można wyróżnić dwa główne obszary wsparcia:

- ✓ Podnoszenie kompetencji zawodowych. Wnioski te skierowane były do uczniów oraz nauczycieli. Wsparciem objęto 3 120 uczniów (z czego 2 843

było uczniami techników bądź szkół kształcenia zawodowego) oraz 2 393 nauczycieli (działania skierowane były głównie na podnoszenie kwalifikacji poprzez kursy zawodowe oraz studia podyplomowe).

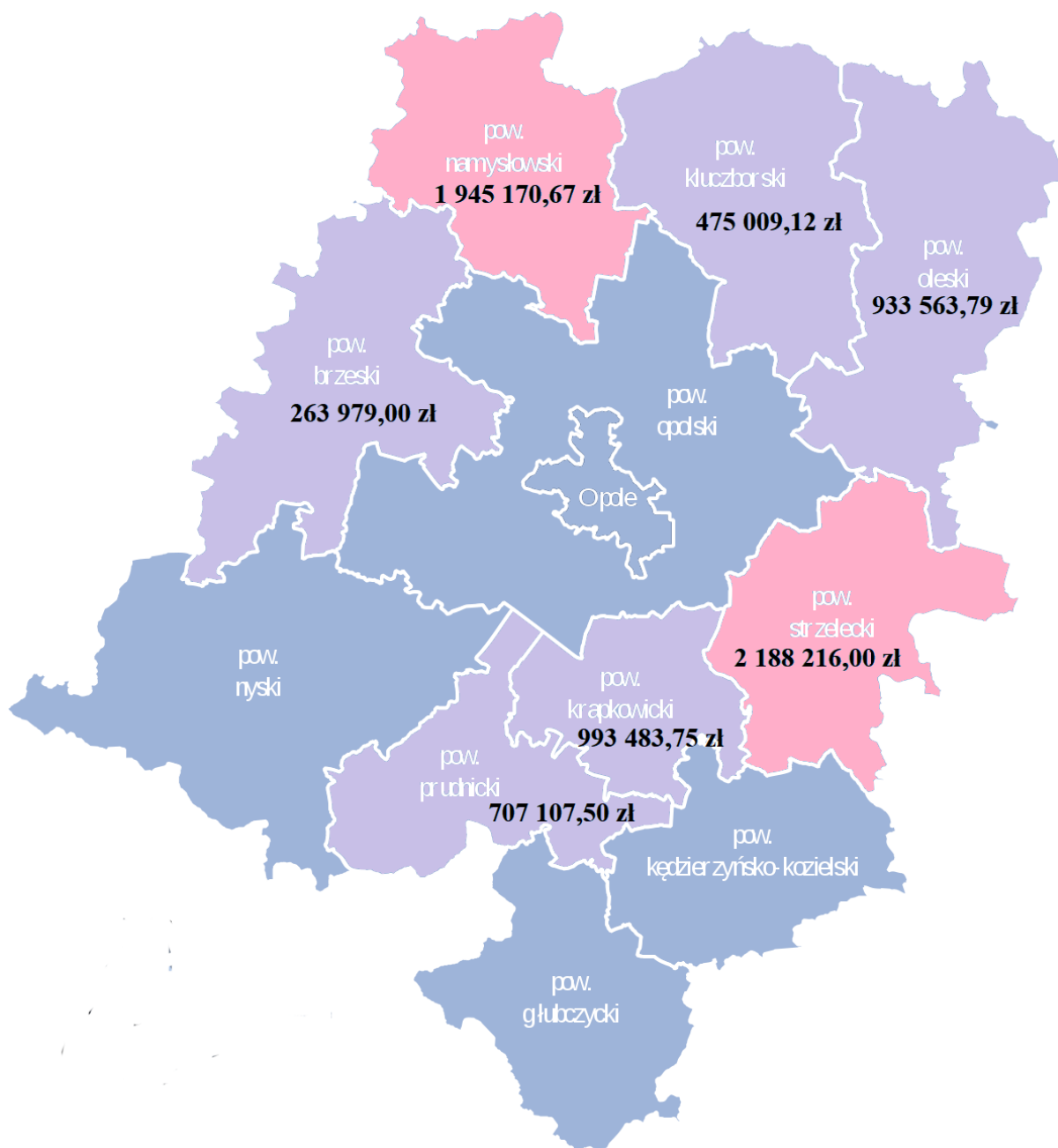
- ✓ Podnoszenie kwalifikacji zawodowych niezbędnych na rynku pracy. Wnioski skierowane były do osób dorosłych. Wsparciem objęto 3 512 osób².

W działaniu 9.1 RPO WO 2014-2020 w obszarze kształcenia ogólnego w szkołach ponadpodstawowych zrealizowanych zostało 12 projektów, z czego największy projekt „OP@LSKIE DLA LICEÓW - zdalne nauczanie zbliża”, którego beneficjentem był Samorząd Województwa Opolskiego, zrealizowany został w 2020 r. Wartość projektu wyniosła 8 118 611,6 zł (dofinansowanie 7 712 681,02 zł) a w ramach wsparcia zakupiono laptopy oraz sprzęt IT, niezbędny do kształcenia zdalnego w czasie pandemii covid-19 dla wszystkich liceów. **Tylko ten projekt stanowił blisko 40% wszystkich środków skierowanych do liceów!** Co należy podkreślić, było to działanie wynikające z nagłej potrzeby i jak wskazywały rozmowy bezpośrednie z beneficjentami, dla wielu szkół **była to pierwsza forma wsparcia!**

Pozostałe 11 projektów miały wartość ogółem 12 477 412,76 zł., przy czym 2 projekty miały szerszy zakres odbiorców, niż tylko licea. Jeśli chodzi o zakres terytorialny to beneficjentami wiodącymi były: powiat brzeski, powiat kluczborski, powiat krapkowicki, powiat namysłowski, powiat oleski, powiat prudnicki, powiat strzelecki oraz Samorząd Województwa Opolskiego / Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji – jednym z partnerów było Miasto Opole. Ostatni z projektów, którego odbiorców stanowiły licea ogólnokształcące, był o wartości 4 970 882,93 zł. Niemożliwym jest jednak wskazanie zakresu środków finansowych, dedykowanych stricte liceom, ani zakresowi terytorialnemu. Uwzględniając powyższe, na rysunku przedstawiono sumaryczne zestawienie wartości ogółem projektów w ujęciu przestrzennym (uwzględniając beneficjentów wiodących). Mapa nie uwzględnia projektów, których beneficjentem był Samorząd Województwa Opolskiego.

² K. Minkner, A. Drosik, B. Maziarz, *Analiza w zakresie interwencji edukacyjnych określonych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego 2021-2027*, Opole 2020, s. 33-4.

Rysunek 5 Sumaryczne zestawienie wartości ogółem projektów w ujęciu przestrzennym (uwzględniając beneficjentów wiodących)

Źródło: Dane za SL2014.

Oprócz wskazanych projektów, które otrzymały dofinansowanie, złożonych zostało 11 wniosków przez następujące organy prowadzące: Miasto na prawach powiatu – Opole – 1 wniosek; powiat brzeski – 1 wniosek; powiat głubczycki – 1 wniosek; powiat kluczborski – 1 wniosek; powiat krapkowicki – 2 wnioski; powiat oleski – 2 wnioski; powiat prudnicki – 1 wniosek; powiat strzelecki – 2 wnioski. Wartość projektów wnioskowanych o dofinansowanie wyniosła 17 020 780,50 zł. Najczęstszą przyczyną odrzucenia była negatywna ocena merytoryczna (8 wniosków). Ponadto, 1 wniosek odrzucony został po

ocenie formalnej. Dwa wnioski (z Opola oraz powiatu krapkowickiego) mimo pozytywnej oceny formalnej i merytorycznej nie zostały wybrane do dofinansowania.

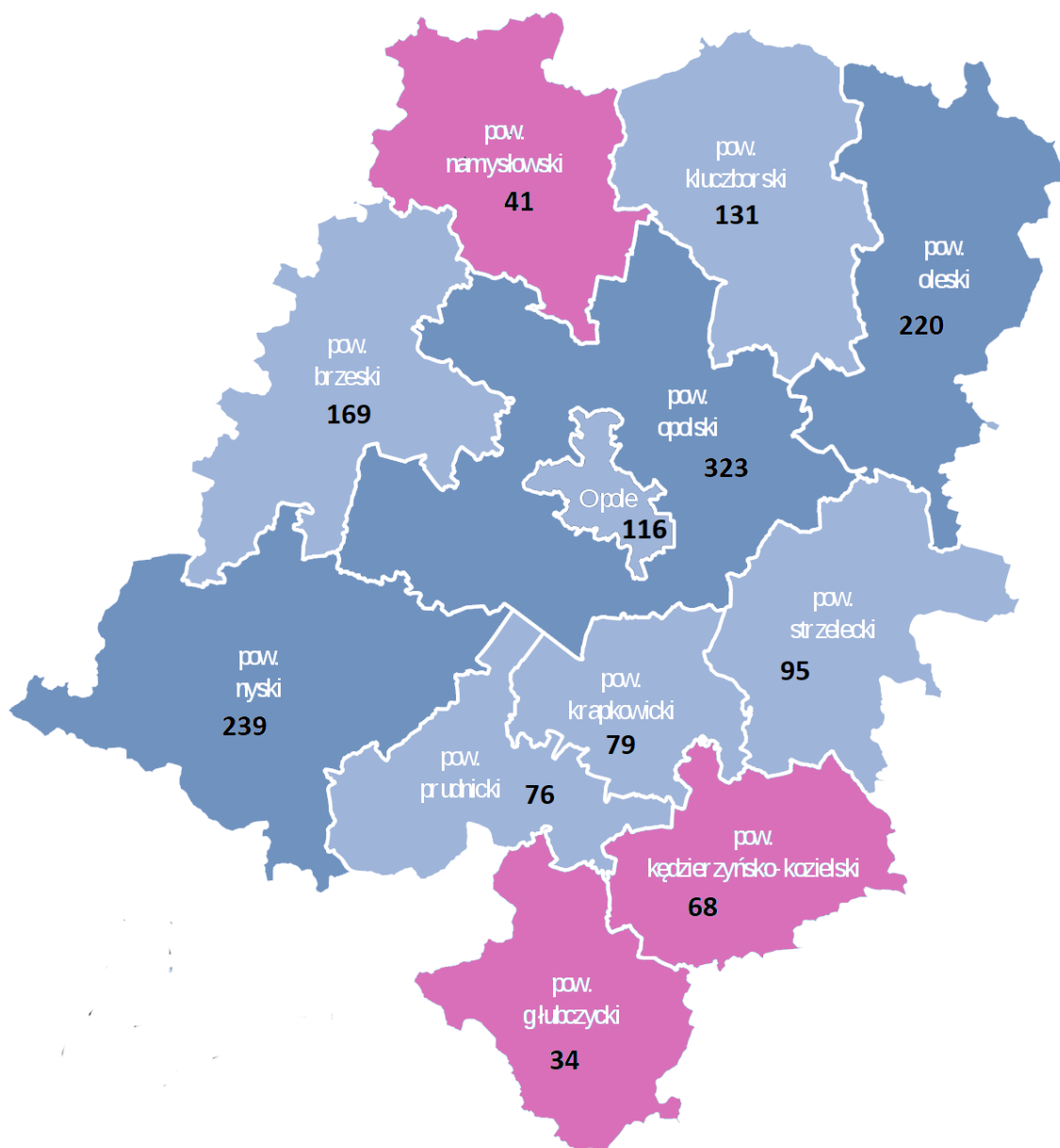
Reasumując, w ramach działania 9.1. RPO WO 2014-2020 złożonych zostało zaledwie 23 wnioski w obszarze kształcenia ogólnego w szkołach ponadpodstawowych, z czego 52% uzyskało dofinansowanie.

Ponadto, w ramach Poddziałania 9.1.5 realizowane były programy stypendialne. Podpisano 4 umowy o dofinansowanie, obejmujące w każdym przypadku dwa kolejne lata szkolne. Jak wskazują Autorzy *Oceny wsparcia w zakresie edukacji w ramach RPO WO 2014-2020 oraz analizy aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów szkół ponadpodstawowych i osób dorosłych* „Zakontraktowano całą alokację przeznaczoną na Poddziałanie 9.1.5. **Wartość dofinansowania UE wyniosła 6,8 mln zł** (średnio 1,7 mln zł na każdy projekt). W RPO WO 2014-2020 założono, że liczba uczniów realizujących indywidualny plan rozwoju (IPR) w ramach programu wyniesie 1500 osób”³. Aktualnie wskaźnik ten osiągnięto na poziomie 1604, a wartość docelowa zostanie przekroczona, gdyż w roku 2022/2023 stypendia otrzyma kolejna grupa stypendystów⁴. Jak wskazują Autorzy, powołując się na przeprowadzone wywiady, wyraźnie wskazuje się celowość programów stypendialnych oraz potrzebę ich dalszej kontynuacji. Najwięcej stypendiów przyznano uczniom mieszkającym w powiecie opolskim, nyskim oraz oleskim. Najmniej wsparcia trafiło do powiatów: głubczyckiego, namysłowskiego i kędzierzyńsko-kozielskiego.

³ *Ocena wsparcia w zakresie edukacji w ramach RPO WO 2014-2020 oraz analiza aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów szkół ponadpodstawowych i osób dorosłych. Raport końcowy – projekt*, UMWO, Opole 2022, s. 38

⁴ *Ibidem*.

Rysunek 6 Liczba uczestników programów stypendialnych w ramach poddziałania 9.1.5 RPO WO 2014-2020

Źródło: Ocena wsparcia w zakresie edukacji w ramach RPO WO 2014-2020 oraz analiza aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów szkół ponadpodstawowych i osób dorosłych. Raport końcowy – projekt, UMWO, Opole 2022, s. 38.

Ocena skuteczności działań, pokazująca sensowność ich kontynuacji i rozszerzenia, wynika z analizy dokumentu *Ocena wsparcia w zakresie edukacji w ramach RPO WO 2014-2020 oraz analiza aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów szkół ponadpodstawowych i osób dorosłych. Raport końcowy*. Autorzy badania na podstawie przeprowadzonej analizy, połączonej z informacjami uzyskanymi w ramach indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI) oraz zogniskowanych wywiadów grupowych (FGI) wskazali, że w projektach z obszaru edukacji ogólnej dominuje pięć kategorii działań, zwykle występujących komplementarnie

w ramach jednego realizowanego projektu w obszarze kształcenia ogólnego na poziomie ponadpodstawowym:

- Zajęcia dodatkowe dla uczniów (zajęcia realizowane w szkole i poza szkołą);
- Doradztwo zawodowe (m.in. Wyjazdy do potencjalnych miejsc pracy, staże dla uczniów liceów ogólnokształcących);
- Wsparcie doskonalenia zawodowego nauczycieli (w zakresie nauki przedmiotu, zwłaszcza w zakresie nauki metodą eksperymentu, wsparcie w zakresie wykorzystania TiK w procesie dydaktycznym);
- Wyposażenie i doposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zarówno pracowni przedmiotowych, jak i doposażenie z zakresu tik;
- Wsparcie szkół w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych⁵.

Jak wskazują Autorzy przywołanego raportu, na podstawie przeprowadzonych wywiadów indywidualnych i zogniskowanych, osiągnięto następujące efekty (w ramach realizacji celów Osi Priorytetowej IX, przede wszystkim celu szczegółowego nr 2):

- **Ogólna poprawa jakości oferty edukacyjnej szkół regionu**, wynikająca m.in. z poprawy kompetencji nauczycieli w zakresie objętym Programem, doposażenia szkół, czy większej atrakcyjności nauki z uwagi na wprowadzenie metody eksperymentu w szkole;
- **Poprawa jakości oferty edukacyjnej na obszarach wiejskich regionu**, wynikająca z większego niż zakładano odsetka uczniów z obszarów wiejskich, korzystających ze wsparcia;
- **Wzmocnienie struktur instytucjonalnych i bazy dydaktycznej, działających na użytek placówek edukacyjnych całego regionu**. Dotyczy to przede wszystkim Regionalnego Zespołu Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu, realizującego w ramach Poddziałania 9.1.1 projekt Odkrywczy Sekretów Nauki oraz w ramach Działania 9.1.2 projekt Sekrety Nauki.

Ponadto, co warto podkreślić, w badaniach jakościowych uwidocznił się dodatkowy efekt - zwiększenie zainteresowania przedmiotami przyrodniczymi, co wpisuje się w szerszy

⁵ Ocena wsparcia w zakresie edukacji w ramach RPO WO 2014-2020 oraz analiza aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów szkół ponadpodstawowych i osób dorosłych. Raport końcowy – projekt, UMWO, Opole 2022, s. 26.

kontekst potrzeb regionu w kadre medyczną, której kształcenie zaczyna się właśnie w liceach ogólnokształcących.

Realizowane wsparcie pozwoliło na zwiększenie atrakcyjności procesu dydaktycznego, co jest istotą nowoczesnej szkoły. Jak wskazują autorzy Raport, odwołując się do tez zawartych w *Analizie w zakresie interwencji edukacyjnych określonych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego 2021-2027*: „Odejdźcie od twardego edukowania na rzecz rynku pracy, służyć powinno lepiej potrzebom tego rynku niż obecna praktyka redukcji edukacji do funkcji odpowiedzi na jego potrzeby i wyzwania – sprzyjając wychowywaniu kreatywnych, realizujących się również przez pracę, jednostek. Samo zaś pojęcie „kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne”, należy potraktować zgodnie z definicją, czyli jako uniwersalne, służące rozwojowi jednostki w wielu wymiarach. **Warto przy tej okazji zwrócić też uwagę, że wspólnym mianownikiem form wsparcia jest atrakcyjność i wychodzenie poza schematy oraz przelamywanie nauczycielskiej rutyny**”. I jak wskazano w rekomendacji, która warto w tym miejscu powtórzyć: **Rezygnacja w przyszłej perspektywie finansowej z paradygmatu „edukacja dla rynku pracy” na rzecz wszechstronnego rozwoju człowieka, gotowego do pełnienia różnych ról społecznych i realizującego swoje prawo do osobistego rozwoju**⁶.

3. Diagnoza potrzeb

Na podstawie badania ankietowego rozesłanego do szkół można jednoznacznie wskazać, iż potrzeby są ogromne i wyraźnie widoczne są efekty dotychczasowego mniejszego wsparcia, kierowanego do liceów ogólnokształcących. **Zapotrzebowanie na utworzenie bądź modernizację pracowni matematyczno-przyrodniczych wskazały wszystkie szkoły**, z wyjątkiem liceum w Niemodlenie. Zapotrzebowanie w zakresie utworzenia bądź modernizacji pracowni językowych wskazały wszystkie szkoły! Identyczna sytuacja jest w przypadku pracowni informatycznych. Należy pamiętać, iż przy tak dynamicznych zmianach, zachodzących w przestrzeni IT, praca na w miarę nowoczesnym sprzęcie jest dziś po prostu koniecznością. W przypadku infrastruktury sportowej zdecydowana większość szkół wskazała na potrzeby w tym zakresie. Ponadto w przypadku dodatkowych potrzeb, wskazanych przez dyrekcje szkół można wyróżnić następujące obszary:

- Remonty/modernizacje pracowni dydaktycznych
- Zakup sprzętu IT (monitory interaktywne, sprzęt komputerowy)

⁶ Ibidem, s. 36.

- Modernizację bibliotek
- Stworzenie strzelnicy sportowej pod potrzeby klas mundurowych

Należy zarazem podkreślić, iż skala wsparcia dla liceów ogólnokształcących była najmniejsza. W dotychczasowych projektach systemowych realizowanych przez Samorząd Województwa Opolskiego/Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu pracownie dedykowane były dla uczniów ze szkół podstawowych. Szczegółowe zestawienie wskazanych potrzeb zawiera poniższa tabela.

Tabela 15 Potrzeby w zakresie wsparcia infrastrukturalnego w poszczególnych liceach ogólnokształcących

Nazwa szkoły	Potrzeby w zakresie utworzenia/modernizacji PRACOWNI MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH	Potrzeby w zakresie utworzenia/modernizacji PRACOWNI JĘZYKOWYCH	Potrzeby w zakresie utworzenia/modernizacji PRACOWNI INFORMATYCZNYCH	Potrzeby w zakresie utworzenia/modernizacji ZAPLECZA SPORTOWEGO
I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego	TAK	TAK	TAK	TAK
Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów Powstań Śląskich w Grodkowie	TAK	TAK	TAK	TAK
II Liceum Ogólnokształcące im. Z. Herberta w Brzegu	TAK	TAK	TAK	TAK
Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida w Kietrz	TAK	TAK	TAK	TAK
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Głubczycach	TAK	TAK	TAK	TAK
I Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Kędzierzynie-Koźlu	TAK	TAK	TAK	TAK
II Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Kędzierzynie-Koźlu	TAK	TAK	TAK	TAK
Liceum Ogólnokształcące w Wołczynie	TAK	TAK	TAK	TAK
II Liceum Ogólnokształcące u Kluczborku	TAK	TAK	TAK	TAK
I Liceum Ogólnokształcące w Kluczborku	TAK	TAK	TAK	TAK
Społeczne Liceum ogólnokształcące STO w Kluczborku	TAK	TAK	TAK	TAK
Zespół Szkół im. Jana Kilińskiego w Krapkowicach - Liceum	TAK	TAK	TAK	TAK

Ogólnokształcące				
I Liceum Ogólnokształcące im. Jarosława Iwaszkiewicza w Namysłowie	TAK	TAK	TAK	TAK
Diecezjalne Liceum Humanistyczne w Nysie	TAK	TAK	TAK	TAK
Liceum ogólnokształcące w Zespole Szkół w Otmuchowie	TAK	TAK	TAK	TAK
II Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych w Nysie	TAK	TAK	TAK	TAK
Liceum Ogólnokształcące im. KEN w Zespole Szkół w Paczkowie	TAK	TAK	TAK	TAK
I Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego Carolinum w Nysie	TAK	TAK	TAK	TAK
Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące w Głucholazach	TAK	TAK	TAK	TAK
I Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich w Praszce	TAK	TAK	TAK	TAK
Zespół Szkół w Oleśnie	TAK	TAK	TAK	TAK
Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza przy Zespole Szkół w Dobrodzieniu	TAK	TAK	TAK	TAK
II Liceum Ogólnokształcące w ZSEiO w Oleśnie (klasa mundurowa)	TAK	TAK	TAK	TAK
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr IX im. Generała Władysława Andersa w Opolu	TAK	TAK	TAK	TAK
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr V w Opolu	TAK	TAK	TAK	TAK
Zespół Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego w Opolu	TAK	TAK	TAK	NIE
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr II z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Opolu	TAK	TAK	TAK	TAK
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VI im. Gen. Leopolda Okulickiego "Niedźwiadka" w Opolu	TAK	TAK	TAK	TAK

Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr VIII im. Aleksandra Kamińskiego w Opolu	TAK	TAK	TAK	TAK
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr III Z oddziałami Dwujęzycznymi im. M. Skłodowskiej - Curie w Opolu	TAK	TAK	TAK	TAK
Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr I im. Mikołaja Kopernika w Opolu	TAK	TAK	TAK	TAK
Katolickie Liceum Ogólnokształcące Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich	TAK	TAK	TAK	TAK
Zespół Szkół im. Józefa Warszawicza w Prószkowie	TAK	TAK	TAK	TAK
Publiczne Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich z Oddziałami Dwujęzycznymi w Dobrzemiu Wielkim	TAK	TAK	TAK	TAK
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół w Tułowicach	TAK	TAK	TAK	TAK
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół w Ozimku	TAK	TAK	TAK	TAK
Publiczne Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół im. Bolesława Chrobrego w Niemodlinie	NIE	TAK	TAK	NIE
I Liceum Ogólnokształcące nr 1 im. Adama Mickiewicza w Prudniku	TAK	TAK	TAK	TAK
Liceum Ogólnokształcące im. Mieszka I w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Zawadzkiem	TAK	TAK	TAK	TAK
Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Władysława Broniewskiego w Strzelcach Opolskich	TAK	TAK	TAK	NIE

Dane na podstawie ankiet.

Ponadto, na podstawie badania ankietowego, przeprowadzonego na potrzeby *Analizy zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 2021-2027*, organy prowadzące w obszarze: „zajęcia dodatkowe”,

wskazywały na potrzebę kontynuacji podejmowanych działań. Szczególnie podkreślano organizację zajęć dodatkowych dla kolejnych uczniów, wspomagających rozwój kompetencji kluczowych (języki obce, kompetencje matematyczno-techniczne, kompetencje społeczne, umiejętność uczenia się, inicjatywność i przedsiębiorczość i inne), doświadczeń (metod eksperymentu w naukach przyrodniczych), zajęć z zakresu TiK (programowanie), wyjazdów studyjnych. Ponadto, wskazywano na dalsze wsparcie w zakresie kursów i staży zawodowych dla uczniów szkół licealnych⁷.

W zakresie wsparcia edukacji włączającej wskazano m.in. na: konieczność dodatkowych dyżurów specjalistów, zajmujących się np. terapią różnych uzależnień, zaburzeniami lękowymi, specjalistów-psychologów (dla dzieci i rodziców); organizacją zajęć z zakresu socjoterapii, terapii zaburzeń będących efektem izolacji podczas nauki zdalnej, komunikacji rówieśniczej, jak również tutoringiem dla kolejnych roczników uczniów zdolnych. Istotne są tutaj działania infrastrukturalne, związane z modernizacją bądź remontem pomieszczeń i korytarzy, instalacją dźwigu, wymianą drzwi wejściowych i likwidacją progów, dostosowując budynki szkolne do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

4. Mapowanie obszarów pod kątem wsparcia infrastruktury liceów ogólnokształcących

Przyjmując wskaźniki odnoszące się do liczby uczniów w liceach, zdawalności egzaminów maturalnych, liczby uczniów z SPE, liczby szkół specjalnych oraz stopień zagrożenia ubóstwem w odniesieniu do poszczególnych powiatów przeprowadzone zostało mapowanie potrzeb. Do każdego wskaźnika przyporządkowana została punktacja grupująca poszczególne powiaty. Poniżej prezentowane są tabele wskaźników do mapowania obszarów deficytowych po kątem wsparcia infrastruktury liceów ogólnokształcących. Tabela 16 zawiera liczbę uczniów w liceach ogólnokształcących w latach 2018-2020 w poszczególnych powiatach. Do ustalenia punktacji przyjęte zostały następujące przedziały:

300 – 600 uczniów – punktacja niska - 0 pkt

601 – 900 uczniów – punktacja średnia - 5 pkt

901 – 4000 uczniów – punktacja wysoka - 10 pkt

⁷ *Analiza zasobów infrastruktury edukacyjnej w województwie opolskim. Potrzeby i wyzwania na perspektywę finansową 2021-2027*, Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO, Opole 2022, s. 69-74.

Tabela 16 Liczba uczniów liceów ogólnokształcących wg terytorialnego rozmieszczenia szkół z podziałem na powiaty w latach 2018-2020

Powiat	Liczba uczniów	Punktacja		
		niska	średnia	wysoka
Powiat brzeski	832		5	
Powiat głubczycki	436	0		
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	985			10
Powiat kluczborski	855		5	
Powiat krapkowicki	309	0		
Powiat namysłowski	324	0		
Powiat nyski	1 528			10
Powiat oleski	543	0		
Powiat opolski	613		5	
Powiat prudnicki	507	0		
Powiat strzelecki	531	0		
Miasto na prawach powiatu - Opole	3 884			10

Zródło: Dane na podstawie GUS BDL.

Tabela 17 zawiera dane dotyczące średniej zdawalności egzaminów maturalnych w poszczególnych powiatach w latach 2015-2020. Do ustalenia punktacji przyjęte zostały następujące przedziały:

60 – 75 procent zdawalności egzaminów maturalnych – punktacja niska - 0 pkt

76 – 85 procent zdawalności egzaminów maturalnych – punktacja średnia - 5 pkt

86 – 100 procent zdawalności egzaminów maturalnych - punktacja wysoka - 10 pkt

Tabela 17 Średnia zdawalność egzaminów maturalnych w powiatach latach 2015-2020

Powiat	Zdawalność egzaminów – średnia w latach 2015-2020	Punktacja		
		wysoka	średnia	niska
Powiat brzeski	80,87		5	
Powiat głubczycki	75,38		5	
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	83,78		5	
Powiat kluczborski	82,80		5	
Powiat krapkowicki	72,38			0
Powiat namysłowski	87,58	10		
Powiat nyski	80,28		5	
Powiat oleski	81,42		5	
Powiat opolski	63,92			0
Powiat prudnicki	81,05		5	
Powiat strzelecki	85,15	10		
Miasto na prawach powiatu - Opole	89,53	10		

Zródło: Dane na podstawie GUS BDL.

W tabeli 18 zawarte zostały dane dotyczące liczby uczniów z SPE w liceach ogólnokształcących w poszczególnych powiatach. Do ustalenia punktacji przyjęte zostały następujące przedziały:

0-10 uczniów z SPE w liceach ogólnokształcących – – punktacja niska - 0 pkt

11- 60 uczniów z SPE w liceach ogólnokształcących – – punktacja średnia - 5 pkt

61 i więcej uczniów z SPE w liceach ogólnokształcących – – punktacja wysoka - 10 pkt

Tabela 18 Liczba uczniów z SPE w liceach ogólnokształcących w powiatach w roku szkolnym 2021/2022

Powiat	Liczba uczniów z SPE	Punktacja		
		niska	średnia	wysoka
Powiat brzeski	68			10
Powiat głubczycki	5	0		
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	282			10
Powiat kluczborski	29		5	
Powiat krapkowicki	20		5	
Powiat namysłowski	18		5	
Powiat nyski	62			10
Powiat oleski	36		5	
Powiat opolski	4	0		
Powiat prudnicki	10	0		
Powiat strzelecki	23		5	
Miasto na prawach powiatu - Opole	653			10

Źródło: Dane na podstawie GUS BDL.

W tabeli 19 zawarto dane dotyczące liczby szkół placówek/szkół specjalnych w poszczególnych powiatach. Wskazany wskaźnik jest preferowany w perspektywie finansowej 2021-2027 w związku z tym przydzielony mu został dwukrotnie większy wymiar punktowy ujęty w 5 przedziałach. Do ustalenia punktacji przyjęte zostały następujące przedziały:

0 szkół –punktacja bardzo niska - 0 pkt

do 2 szkół włącznie –punktacja niska - 5 pkt

do 4 szkół włącznie –punktacja średnia - 10 pkt

do 5 szkół włącznie –punktacja wysoka - 15 pkt

powyżej 5 szkół – punktacja bardzo wysoka - 20 pkt

Tabela 19 Liczba szkół specjalnych w powiatach

Powiat	Liczba placówek/szkół specjalnych	Punktacja				
		bardzo niski	niski	średni	wysoki	bardzo wysoki
Powiat brzeski	2/5				15	
Powiat głubczycki	1/2		5			
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3/7					20
Powiat kluczborski	1/3			10		
Powiat krapkowicki	1/2		5			
Powiat namysłowski	3/5				15	
Powiat nyski	3/4			10		
Powiat oleski	2/4			10		
Powiat opolski	2/4			10		
Powiat prudnicki	2/5				15	
Powiat strzelecki	4/11					20
Miasto na prawach powiatu - Opole	2/4			10		

Źródło: Dane na podstawie GUS BDL.

W tabeli 20 zawarte zostały dane dotyczące stopnia zagrożenia ubóstwem w poszczególnych powiatach. Średni wskaźnik dotyczy średniej z gmin powiatu wg stanu na 31.12.2020 r. Do ustalenia punktacji przyjęte zostały następujące przedziały:

0,5 – 0,65 średni wskaźnik stopnia zagrożenia ubóstwem – umiarkowany stopień zagrożenia - 10 pkt

0,651 – 0,7 średni wskaźnik stopnia zagrożenia ubóstwem – niski stopień zagrożenia – 5 pkt

Pow. 0,7 średni wskaźnik stopnia zagrożenia ubóstwem – bardzo niski stopień zagrożenia - 0 pkt

Tabela 20 Stopień zagrożenia ubóstwem poszczególnych powiatów (średnia z gmin) wg stanu na 31.12.2020

Powiat	Średni wskaźnik	bardzo niski	niski	umiarkowany
Powiat brzeski	0,639			10
Powiat głubczycki	0,593			10
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	0,642			10
Powiat kluczborski	0,618			10
Powiat krapkowicki	0,675		5	

Powiat namysłowski	0,628			10
Powiat nyski	0,617			10
Powiat oleski	0,705	0		
Powiat opolski	0,727	0		
Powiat prudnicki	0,616			10
Powiat strzelecki	0,709	0		
Miasto na prawach powiatu - Opole	0,730	0		

Źródło: Dane na podstawie GUS BDL.

Przyjmując wskazane wskaźniki i przyporządkowane im punkty można dokonać mapowania obszarów pod kątem wsparcia infrastruktury edukacyjnej w liceach ogólnokształcących. Priorytetowo należy traktować obszary, które uzyskały najwyższy wymiar punktowy uwzględniający wyszczególnione wskaźniki. W tabeli 21 zawarte zostało podsumowanie odnoszące się do następujących wskaźników liczba uczniów, zdawalność egzaminów maturalnych w latach 2015-2020, liczba uczniów z SPE w liceach ogólnokształcących oraz stopień zagrożenia ubóstwem.

Tabela 21 Podsumowanie – liczba punktów z uwzględnieniem wskaźników odnoszących się do liczba uczniów, zdawalność 2015-2020, liczba uczniów z SPE, wskaźnik zagrożenia ubóstwem

Powiat	Liczba punktów
Powiat brzeski	30
Powiat głubczycki	15
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	35
Powiat kluczborski	25
Powiat krapkowicki	10
Powiat namysłowski	25
Powiat nyski	35
Powiat oleski	10
Powiat opolski	5
Powiat prudnicki	15
Powiat strzelecki	15
Miasto na prawach powiatu - Opole	30

Źródło: opracowanie własne.

Przyjmując powyższe wskaźniki poszczególne obszary możemy przyporządkować do następujących grup preferowanych do wsparcia:

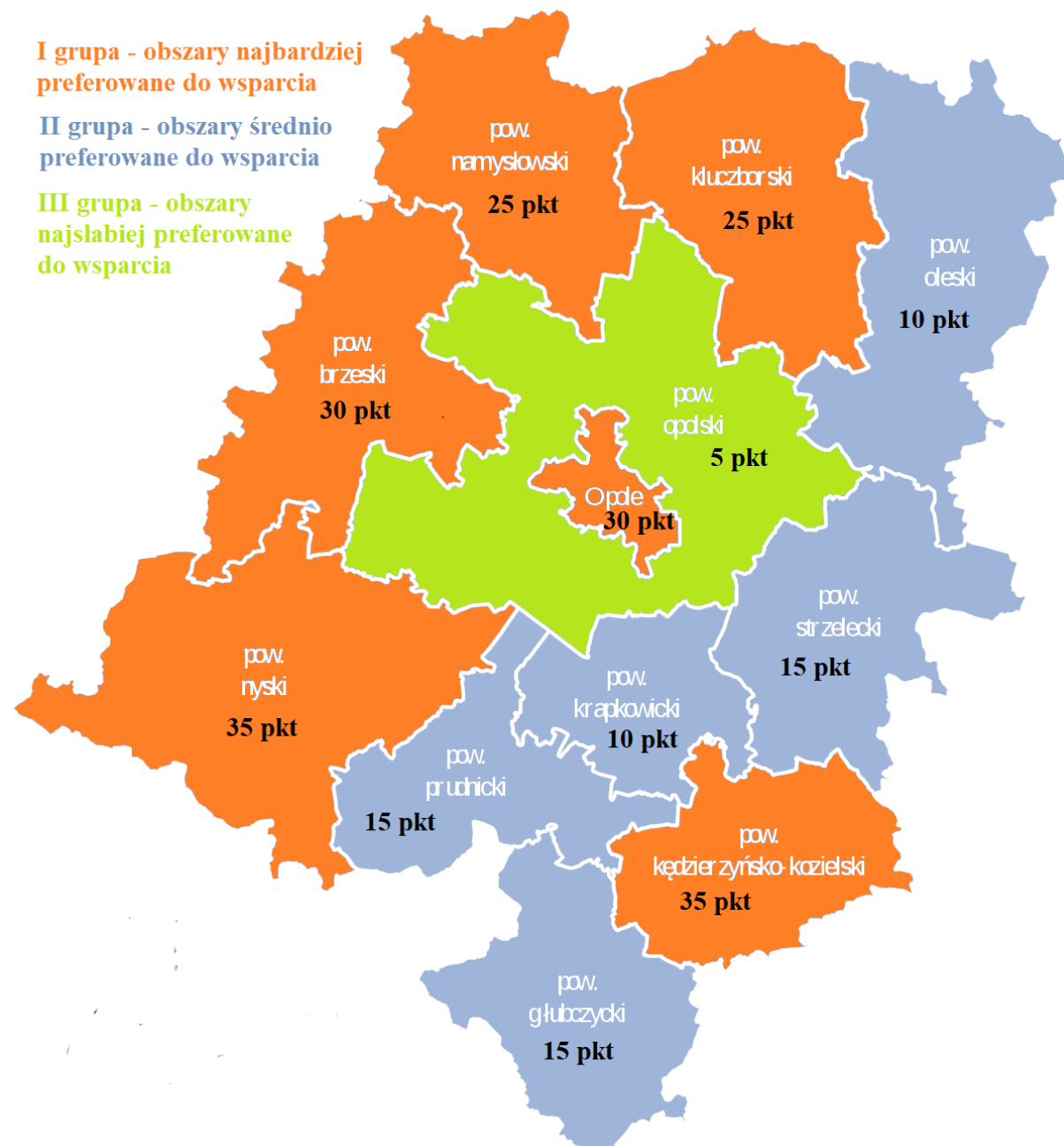
I grupa 35-25 pkt najbardziej deficytowe obszary (powiaty: brzeski, kędzierzyńsko-kozielski, kluczborski, namysłowski, nyski oraz miasto na prawach powiatu – Opole)

II grupa 20 - 10 pkt średnio deficytowe obszary (powiaty: głubczycki, krapkowicki, oleski, prudnicki, strzelecki)

III grupa poniżej 10 pkt najmniej deficytowe obszary (powiat opolski)

Powyższe dane zaprezentowane zostały na mapie uwzględniającej grupy obszarów oraz wymiar punktowy uwzględniający wskazane wskaźniki dla poszczególnych powiatów.

Rysunek 7 Mapowanie obszarów wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej uwzględniając liczbę punktów z uwzględnieniem wskaźników odnoszących się do liczba uczniów, zdawalność 2015-2020, liczba uczniów z SPE, wskaźnik zagrożenia ubóstwem

Źródło: opracowanie własne

W tabeli 22 zawarte zostało podsumowanie odnoszące się do następujących wskaźników liczba uczniów, zdawalność egzaminów maturalnych w latach 2015-2020, liczba uczniów z SPE w liceach ogólnokształcących, stopień zagrożenia ubóstwem oraz traktowany jako priorytetowy wskaźnik liczby szkół/placówek specjalnych w poszczególnych powiatach.

Priorytetowo należy traktować obszary, które uzyskały najwyższy wymiar punktowy uwzględniający wyszczególnione wskaźniki.

Tabela 22 Podsumowanie – liczba punktów z uwzględnieniem wskaźników odnoszących się do liczba uczniów, zdawalność 2015-2020, liczba uczniów z SPE, wskaźnik zagrożenia ubóstwem, liczba szkół/placówek specjalnych w poszczególnych powiatach

Powiat	Liczba punktów
Powiat brzeski	45
Powiat głubczycki	20
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	55
Powiat kluczborski	35
Powiat krapkowicki	15
Powiat namysłowski	40
Powiat nyski	45
Powiat oleski	20
Powiat opolski	15
Powiat prudnicki	30
Powiat strzelecki	35
Miasto na prawach powiatu - Opole	40

Źródło: opracowanie własne.

Przyjmując powyższe wskaźniki poszczególne obszary możemy przyporządkować do następujących grup preferowanych do wsparcia:

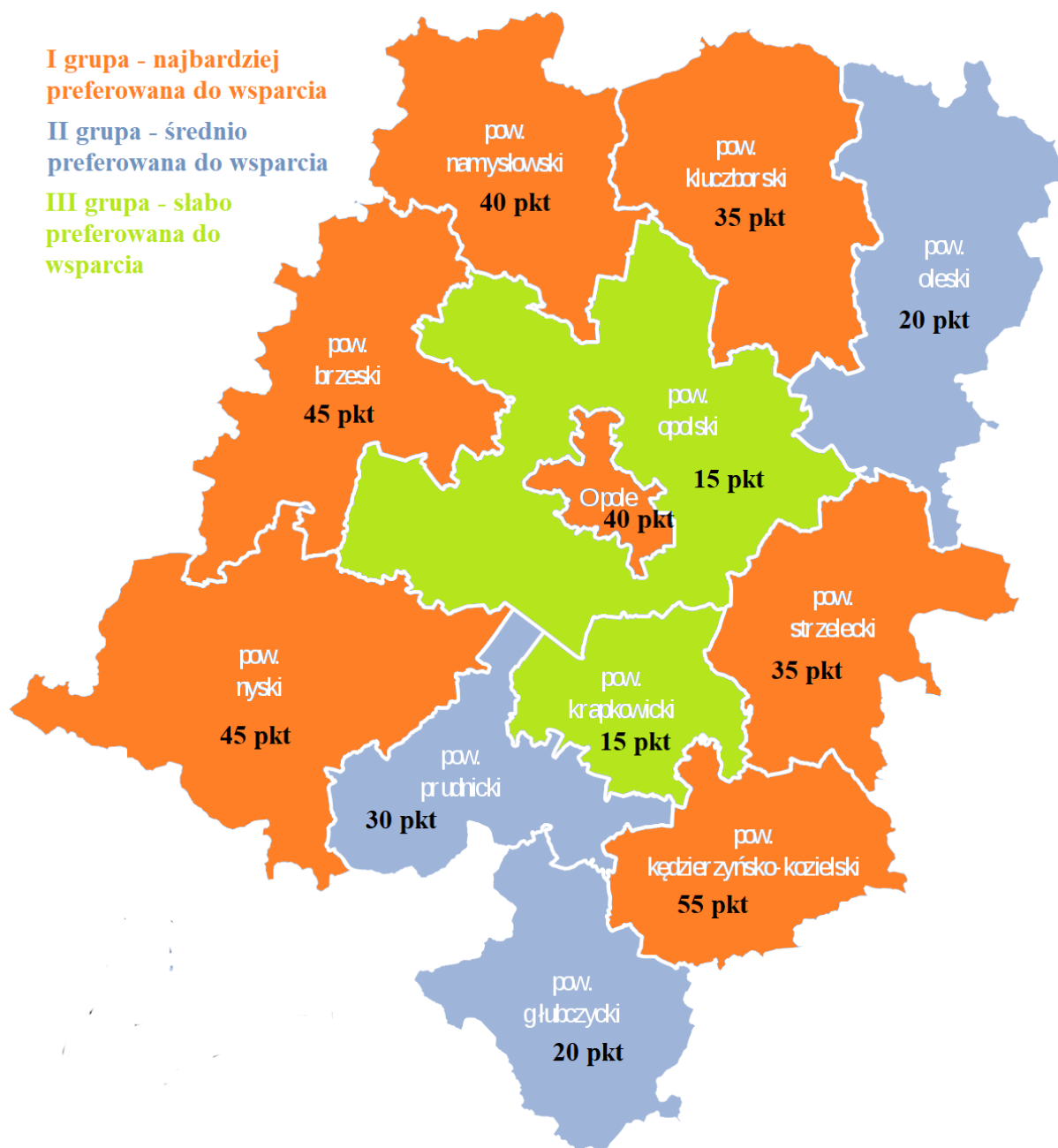
I grupa 55-35 pkt najbardziej deficytowe obszary (powiaty: brzeski, kędzierzyńsko-kozielski, kluczborski, namysłowski, nyski, strzelecki oraz miasto na prawach powiatu – Opole)

II grupa 30 - 20 pkt średnio deficytowe obszary (powiaty: głubczycki, oleski, prudnicki)

III grupa poniżej 20 pkt najmniej deficytowe obszary (powiaty: krapkowicki, opolski)

Powyższe dane zaprezentowane zostały na mapie uwzględniającej grupy obszarów oraz wymiar punktowy uwzględniający wskazane wskaźniki dla poszczególnych powiatów.

Rysunek 8 Mapowanie obszarów wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej uwzględniając liczbę punktów z uwzględnieniem wskaźników odnoszących się do liczby uczniów, zdawalność 2015-2020, liczba uczniów z SPE, wskaźnik zagrożenia ubóstwem, liczba szkół/placówek specjalnych w poszczególnych powiatach

Źródło: opracowanie własne.

Rekomendacje

Zakres wsparcia	Rekomendacje	Uzasadnienie rekomendacji w tym wskazaniem konkretnych stron w raporcie/innych dokumentach
Mapowanie terytorialne wsparcia	Wsparcie powinny być objęte przede wszystkim licea ogólnokształcące z powiatów: brzeskiego, kędzierzyńsko-kozielskiego, kluczborskiego, namysłowskiego, nyskiego, strzeleckiego oraz miasta na prawach powiatu – Opole.	Przeprowadzone mapowanie z uwzględnieniem następujących wskaźników (z przyporządkowanymi wartościami punktowymi): liczba uczniów, zdawalność egzaminów maturalnych w latach 2015-2020, liczba uczniów z SPE w liceach ogólnokształcących, stopień zagrożenia ubóstwem oraz traktowany jako priorytetowy wskaźnik liczby szkół/placówek specjalnych w poszczególnych powiatach pozwoliło na wyodrębnienie obszarów kluczowych do których kierowane powinno być wsparcie (s. 42-43).
Infrastruktura	Wsparcie szkół ogólnokształcących, w szczególności liceów ogólnokształcących, w zakresie stworzenia/modernizacji pracowni przedmiotowych, co szczególnie wskazywała przeprowadzona diagnoza potrzeb.	Dotychczasowe wsparcie infrastruktury edukacyjnej dla liceów ogólnokształcących było na relatywnie niskim poziomie (s. 24-25). Zakres potrzeb w zakresie pracowni przedmiotowych wskazały dyrekcje szkół w przeprowadzonym badaniu (s. 33-35).
	Mając na uwadze wielowymiarowy i wieloaspektowy charakter wielu programów i działań w zakresie infrastruktury edukacyjnej (np. zarówno remonty i modernizacje, jak również doposażenie pracowni pomocami dydaktycznymi) istotna jest realizacja i wspieranie projektów o charakterze doraźnym i pozakonkursowym.	Największy projekt skierowany do liceów ogólnokształcących w ramach działania 9.1 RPO WO 2014-2020 dotyczył zakupu sprzętu IT, niezbędnego do realizacji zajęć zdalnych w trakcie pandemii. To sytuacja, której w żaden sposób przy kształtowaniu założeń rekomendacji w zakresie infrastruktury edukacyjnej nie dało się przewidzieć, wymusiła podjęcie celowanego działania (s. 27).

Potrzeby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Wsparcie dla powstawania i modernizacji specjalistycznych gabinetów wsparcia psychologicznego oraz ich doposażenie w taki sposób, żeby były jak najbardziej przyjazne dla uczniów.	Mając na uwadze czas trudnych wyzwań dla dzieci i młodzieży – spowodowany pandemią, zmieniającymi się żywiołowo warunkami społecznymi oraz na rynku pracy – troskę o psychologiczny dobrostan uczniów należy uznać za niezwykle istotny kierunek działań w sferze edukacji. Jest to nie tylko kwestia przyciągnięcia kompetentnych ekspertów z zakresu psychologii i pedagogiki, ale także dalsze dokształcanie nauczycieli, aby byli oni bardziej uwrażliwieni na problemy psychologiczne młodych ludzi i potrafili w tym zakresie reagować. (s. 19).
	Dostosowanie budynków oraz pomieszczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	Jak wskazało przeprowadzone badanie, w liceach ogólnokształcących kształcą się osoby z niepełnosprawnościami. Edukacja musi być włączająca a nie wykluczająca, np. ze względu na niedostosowanie budynku. Stąd tak ważne jest by szkoły dawały szansę podjęcia edukacji, a nie z niej wykluczały (s. 20-23)
	W związku z wojną na Ukrainie należy prowadzić stały monitoring pozwalający na kierowanie wsparcia do podmiotów wymagających nagłego wsparcia, w związku z przyjęciem uczniów z Ukrainy.	Analiza danych przesłanych przez dyrekcje szkół wskazuje na znaczący odsetek uczniów z Ukrainy w wybranych placówkach. Należy założyć, iż w kolejnych miesiącach/latach sytuacja ta nie tylko będzie się utrzymywać, ale obejmować nowe szkoły. Stąd istotne jest zapewnienie sprawnego systemu wsparcia odpowiadającego na nagle pojawiające się potrzeby (np. przybycie dużej grupy migrantów). (s. 20-23)
	Utrzymanie programu stypendialnego.	W ramach poddziałania 9.1.5 RPO WO 2014-2020 przyznano na chwilę obecną 1604 stypendia, których łączna wartość wyniosła 6,8 mln. zł. Jak wskazują badania, oczekiwana jest kontynuacja tej formy wsparcia. Dodatkowo warto rozważyć, czy część programu stypendialnego skierować do wszystkich uczniów, bez preferencji terytorialnej (miasto/wieś) czy wskaźnika dochodu (s. 29-30).
	Wsparcie dla uczniów zdolnych w zakresie dodatkowych zajęć oraz	Dotychczasowe wsparcie dla uczniów uzdolnionych koncentrowało się głównie na programie stypendialnym. Jednakże, jak wskazują badania równie ważne jest

	wyjazdów studyjnych.	zapewnienie przez szkołę dodatkowych form rozwoju, wykraczających poza program nauczania, a pożądanym przez uczniów (s. 35-36).
Wzmacnianie procesu dydaktycznego oraz wzmacnianie kompetencji umożliwiających poruszanie się po rynku pracy	Kontynuacja działań realizowanych w projektach pozakonkursowych – szczególny nacisk na utrzymanie udziału uczniów liceów ogólnokształcących w stażach i praktykach oraz w zajęciach pozalekcyjnych.	Ocena skuteczności działań, pokazująca sensowność ich kontynuacji i rozszerzenia, wynika z analizy dokumentu <i>Ocena wsparcia w zakresie edukacji w ramach RPO WO 2014-2020 oraz analiza aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów szkół ponadpodstawowych i osób dorosłych. Raport końcowy</i> (s. 30-31).
	Należy rozwijać i promować wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego, m.in. poprzez wsparcie dla tworzenia Szkolnych Punktów Informacji i Kariery.	Doradztwo zawodowe to nie wskazanie miejsca pracy, ale poprzez pracę z uczniem szukanie jego możliwości i szans poruszania się po rynku pracy. Odejście od twardego edukowania na rzecz rynku pracy, służyć powinno lepiej potrzebom tego rynku niż obecna praktyka redukcji edukacji do funkcji odpowiedzi na jego potrzeby i wyzwania – sprzyjając wychowywaniu kreatywnych, realizujących się również przez pracę, jednostek (s. 32).
	Wsparcia dla wszelkich programów i projektów w zakresie kompetencji transwersalnych.	Mając na uwadze turbulentne otoczenie społeczne i ekonomiczne, wiele organów wskazywało w ankietach konieczność rozwoju takich kompetencji i umiejętności, które nie tylko zapewnią miejsce na rynku pracy, ale dadzą też ogólne narzędzia do ciągłego uczenia się, krytycznego myślenia, przekwalifikowywania się w ramach bieżących potrzeb. Ponadto, nie będziemy w stanie kształcić w kluczowych dla regionu branżach – nakreślonych w SRWO 2030 – jeśli nie zapewnimy odpowiedniej edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. To w liceach ogólnokształcących są przyszli nauczyciele. Dlatego tak ważne jest rozwijanie nie tylko pracowni technicznych, ale także humanistycznych. Spora część uczniów przejawia zdolności humanistyczne i społeczne, o nich także w „czasach inżynierów” należy pamiętać (s. 23).

	<p>Wsparcie w zakresie przygotowania do egzaminów maturalnych, szczególnie kierowane do szkół w których wskaźnik zdawalności jest najniższy.</p>	<p>Poziom w szkołach już na starcie jest nierówny. W najlepszych placówkach w jednym oddziale potrafią się znaleźć laureaci olimpiad przedmiotowych. Rodzi to wyzwania, zarówno dla tych słabszych uczniów, by móc równać do najlepszych, ale także to ogromne wyzwanie dla najlepszych szkół, by móc rozwijać talenty najzdolniejszych. Wyraźne zróżnicowanie widoczne jest w wynikach zdawalności egzaminów maturalnych. W najlepszych liceach sięga ona 98%, ale w przypadku najsłabszych potrafi spaść poniżej 50%. Należy przy tym wziąć pod uwagę nie tylko czynnik terytorialne, ale konkretne szkoły do których powinna być dedykowana pomoc (s. 13, 16-18).</p>
<p>Wsparcie kadry nauczycielskiej</p>	<p>Wzmacnianie potencjału zespołu nauczycielskiego w placówce poprzez realizację projektów.</p>	<p>Badania przeprowadzone na potrzeby <i>Oceny wsparcia w zakresie edukacji w ramach RPO WO 2014-2020 oraz analiza aspiracji edukacyjno-zawodowych uczniów szkół ponadpodstawowych i osób dorosłych. Raport końcowy</i> wskazują, iż dzięki działaniom skierowanym na rozwój kompetencji kadry oraz wsparcie w zakresie pomocy dydaktycznych przyczyniło się znacząco do ogólnej poprawy jakości edukacyjnej szkół regionu (s. 31).</p>
	<p>Wsparcie nauczycieli i specjalistów w zakresie nabywania dodatkowych kwalifikacji m.in. do pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, pomocy psychologiczno- pedagogicznej czy nauczania kolejnych przedmiotów, np. poprzez ofertę studiów podyplomowych.</p>	<p>Przeprowadzone badania wskazują na wzrastające potrzeby w zakresie rozwoju kompetencji kadry nauczycielskiej. Szczególnie ważne są kompetencje do pracy z dziećmi z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi co przyczynia się do wzrostu inkluzowości systemu edukacyjnego (s. 19, 36).</p>